

VNIVERSITAT DE VALÈNCIA

Facultat de Ciències de l'Activitat Física i l'Esport

**TREBALL FI DE GRAU
CURS 2018-19**

ESTUDI AL VOLTANT DE LA INTRODUCCIÓ DE LA PILOTA VALENCIANA EN LES DONES

Presentat per l'estudiant:

Neus Timoner Moreno

Professor tutor:

Jordi Naya Nogueroles

Àmbit general de referencia del TFG:

Ensenyança de l'Activitat Física i l'Esport

*Dedicat a totes les jugadores que han
participat en aquest treball, ja que gràcies a
elles s'ha pogut realitzar.*

Agraïments

Aquest treball ha sigut un procés enriquidor i útil per a mi, durant aquests mesos de recerca d'informació i elaboració del treball he tingut al meu costat a tota la meua família que m'ha donat ànims per seguir endavant ara i durant tota la carrera.

Seguidament, moltes gràcies al meu tutor Jordi Naya Noguerols, per la seua dedicació i ajuda a l'hora de col·laborar amb tots els meus dubtes. Gràcies per facilitar-me llibres o articles per poder investigar en aquest estudi. Per acompanyar-me a la partida realitzada a Alcàsser i presentar-me jugadores i persones de la Federació de Pilota Valenciana que podien ajudar-me. Moltes gràcies per la teua paciència i pels continus ànims. Em sent afortunada de tenir un professor que transmet la passió que sent per aquest esport i sobretot la il·lusió amb la que ho fa.

Posteriorment, moltes gràcies a les jugadores de pilota valenciana per col·laborar en aquest estudi, sense elles no haguera sigut possible la realització d'aquest treball.

Per últim, gràcies a les meues amigues/amics i als companys/es de classe pels ànims.

Moltes gràcies a tots/es!

Neus Timoner Moreno

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ	1
2. MARC TEÓRIC	5
2.1. Evolució de la dona i l'esport	5
2.2. Orígens i evolució de la Pilota Valenciana	7
2.3. El joc en l'actualitat	10
3. OBJECTIUS	13
3.1. Objectiu general	13
3.2. Objectiu específic	13
3.3. Hipòtesi	13
4. METODOLOGIA	14
4.1. Metodologia de l'estudi	14
4.2. Mostra i procediment	14
4.3. Instrument de recollida d'informació	15
4.4. Procediment de recollida d'informació	15
5. RESULTATS I DISCUSSIÓ	17
5.1. Dades personals	17
5.2. Contacte inicial en la pilota	17
5.3. Modalitats practicades	18
5.4. Valors de la pilota, elements motivadors i perspectives de futur	19 20
5.5. Forma d'entrenar o context	21
5.6. Valoració de les partides de les dones	22
5.7. Estereotips masculistes	23
5.8. Tipus de públic	24
5.9. Pràctica prèvia en col·legis i instituts	
6. CONCLUSIONS	25
7. VALORACIÓ PERSONAL DEL TFG	27
8. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES	
9. ANNEXES	
9.1. Annex I	
9.1.1 Guió entrevista per a les jugadores de pilota valenciana	
9.1.2 Model d'autorització per a entrevistar a menors d'edat	
9.2. Annex II: Entrevistes realitzades	
9.2.1 Subjecte 1	
9.2.2 Subjecte 2	
9.2.3 Subjecte 3	
9.2.4 Subjecte 4	
9.2.5 Subjecte 5	
9.2.6 Subjecte 6	
9.2.7 Subjecte 7	
9.2.8 Subjecte 8	
9.2.9 Subjecte 9	
9.2.10 Subjecte 10	
9.2.11 Subjecte 11	
9.2.12 Subjecte 12	
9.2.13 Subjecte 14	
9.2.15 Subjecte 15	

9.3. Annex III: Autoritzacions

9.3.1 Subjecte 6

9.3.2 Subjecte 2

9.3.3 Subjecte 7

II. ÍNDEX DE FIGURES

Figura 1: Font (Internet), Joc de pilota a Llargues	5
Figura 2: Elaboració pròpia a partir de dades proporcionades per la Federació de Pilota Valenciana	6
Figura 3: Font: Federació de Pilota Valenciana.	7
Figura 4: Font (internet), Cartell anunciador del Programa “Va de dona”	8
Figura 5: Final sub-23 femenina	8
Figura 6: Final sub-18 femenina	9
Figura 7: Recollida d’informació	13
Figura 8: Elaboració pròpia a partir de les entrevistes realitzades.	14
Figura 9: Elaboració pròpia a partir de les entrevistes realitzades	15
Figura 10: Elaboració pròpia a partir de les entrevistes realitzades	15
Figura 11: Elaboració pròpia a partir de les entrevistes realitzades	16
Figura 12: Elaboració pròpia a partir de les entrevistes realitzades	17
Figura 13: Elaboració pròpia a partir de les entrevistes realitzades	18
Figura 14: Elaboració pròpia a partir de les entrevistes realitzades	18
Figura 15: Elaboració pròpia a partir de les entrevistes realitzades	19
Figura 16: Elaboració pròpia a partir de les entrevistes realitzades	20
Figura 17: Elaboració pròpia a partir de les entrevistes realitzades	21

RESUM:

Aquest estudi es centra en analitzar, mitjançant entrevistes, la participació de la dona jugadora de pilota valenciana, donat que en la història d'aquest esport la dona no havia tingut mai protagonisme. Gràcies a l'evolució de la societat, la incorporació de la dona a les competicions de pilota actualment és una realitat. Però com veuen aquest fet les dones, que és el que més els agrada, que els motiva, quines són les modalitats més practicades, quines són les perspectives de futur del sector femení, totes aquestes qüestions i altres han estat contestades per les 15 jugadores de pilota escollides aleatòriament. Es pot dir que la pilota valenciana no pot oblidar a les dones si vol evolucionar. Analitzant la participació en competicions federades podem observar que s'ha produït un augment continu des de l'any 2007 fins ara, gràcies sobre tot a la introducció de la pilota en els currículums educatius i a les campanyes de promoció de la Federació de Pilota Valenciana. Però la realitat també ens diu que els percentatges de participació, si els comparem en els homes, són baixos.

PARAULES CLAU:

Dona, pilota valenciana, jugadores, entrevistes, tradició.

RESUMEN:

Este estudio se centra en analizar, mediante entrevistas, la participación de la mujer jugadora de pelota valenciana, dado que en la historia de este deporte la mujer no había tenido nunca protagonismo. Gracias a la evolución de la sociedad, la incorporación de la mujer a las competiciones de pelota actualmente es una realidad. Pero como ven este hecho las mujeres, que es lo que más les gusta, que les motiva, cuáles son las modalidades más practicadas, cuáles son las perspectivas de futuro del sector femenino, todas estas cuestiones y otras han sido contestadas por las 15 jugadoras de pelota escogidas aleatoriamente. Se puede decir que la pelota valenciana no puede olvidar a las mujeres si quiere evolucionar. Analizando la participación en competiciones federadas podemos observar que se ha producido un aumento continuo desde el año 2007 hasta ahora, gracias sobre todo a la introducción de la pelota en los currículums educativos y a las campañas de promoción de la Federación de Pelota Valenciana. Pero la realidad también nos dice que los porcentajes de participación, si los comparamos en los hombres, son bajos.

PALABRAS CLAVE:

Mujer, pelota valenciana, jugadoras, entrevistas, tradición.

ABSTRACT:

The present study focuses on the analysis, through different interviews, the participation of women in Valencian Ball, since in this sport's history women had never had a leading role. Throughout society's evolution, the inclusion of women in Valencian Ball is now a reality. How do women see this fact, what is they most like, what is that motivates them, which are the most practiced modalities, which are the future perspectives in the woman sector... these are some of the issues answered by 15 Valencian Ball players randomly chosen. We could manifest that Valencian Ball shall not forget women if evolution is its aim. Analysing the participation in federated competitions, we can observe that a continuous increase since 2007 until now has been produced, thanks to the introduction of Valencian Ball in educational curriculae and to promotional campaigns of the Valencian Ball Federation. Reality also reveals that participation percentages, compared to men, are low.

KEY WORDS:

Woman, Valencian Ball, players, interviews, tradition.

1. INTRODUCCIÓ

En el present treball es pretén investigar i analitzar la incorporació de la dona en la pràctica de la pilota valenciana i valorar l'actual situació dins d'aquest món tant desconegut fins fa poc per a elles. Per a poder conèixer de manera clara com ha anat involucrant-se en aquest esport explicarem l'evolució que ha tingut al llarg de la història.

Actualment, la dona ha evolucionat en els esports, incrementant la seua pràctica a un ritme elevat, però, la pilota valenciana es troba molt lluny de registrar una pràctica equitativa entre homes i dones. El món professional de les dones no és encara una realitat. A pesar del seu increment en la participació encara en són molt poques a diferència dels homes. Per sort, la promoció de la dona està sent recolzada per la Federació de Pilota Valenciana (FPV), organitzant competicions exclusivament per a dones i altres esdeveniments com trobades, xarrades, taules redones, o jornades que ajuden a donar visibilitat a la dona en el món de la pilota valenciana.

He elegit aquest tema perquè ha sigut un esport que sempre m'ha cridat l'atenció, moltes persones del meu entorn el practiquen i han competit, però no coneixia ninguna dona que ho fera. Em desperta gran interès perquè és un esport de la nostra terra i té grans possibilitats educatives, però hi ha molta gent que no el coneix, degut en gran part a la mancança de bones campanyes de publicitat o màrqueting que fomenten la idea d'un esport tradicional que també s'ha adaptat als temps actuals. En l'època de la crisi econòmica, el món de la pilota també sofreix molt, açò es va veure reflectit per exemple en les rebaixes dels contractes de l'empresa "Val-Net" encarregada d'organitzar les competicions professionals o en el tancament durant l'any 2013 de la cadena de televisió de Canal 9, únic canal que mostrava setmanalment un programa dedicat en exclusiu a la pilota.

Ahora de definir aquest estudi, puc dir que es basa en un treball de recerca mitjançant el mètode empíric i es troba dins l'àmbit de l'ensenyament de l'activitat física i l'esport.

En primer lloc, ens centrarem en posar en context la història de la pilota i la història de la dona en l'esport, seguidament en la metodologia analitzarem la mostra de les 15 jugadores a les que hem entrevistat i l'instrument que hem emprat, extraurem els resultats, els discutirem i finalment s'afegiran les conclusions. Acabarem en la valoració personal de tot el procés.

2. MARC TEÒRIC

En aquest punt del treball, explicaré, en primer lloc, l'evolució de la dona als esports i ho relacionaré també en els estudis relacionats en les Ciències de l'Activitat Física, a continuació faré un recorregut pels orígens i l'evolució de la Pilota Valenciana i acabaré parlant de la introducció de la dona en de les competicions federatives.

2.1. Evolució de la dona i l'esport

Podem afirmar que la dona ha estat sempre infravalorada en àmbits socials, culturals, laborals, o d'esport. Per exemple, en l'època de l'Anglaterra Victoriana (s.XIX), l'esport era cosa d'homes, ja que l'home era la figura de fortalesa, amb oportunitats de treball i gran vida social i la dona era la debilitat, sols tenia la finalitat de tindre fills i fer-se càrrec d'ells, inclús aquestes veien normal aquests rols (Hargreaves, 1993). Aquest rebuig a la dona a l'àmbit esportiu va seguir als primers Jocs Olímpics de l'edat moderna celebrats al 1896 a Atenes, ja que, aquestes, no van poder participar (Carrillo, 2000). Ja ho va dir Pierre de Coubertin (1912), qui s'oposava a la participació de la dona als Jocs, deia que, aquests, sols estaven reservats per als homes, i que la única funció de la dona seria coronar als vencedors (Jiménez, 2000).

El canvi, va arribar al 1900, quan es va deixar que participaren les dones als Jocs Olímpics, en París, però només podien participar en tenis i golf, esports que es consideraven de caràcter femení. En aquests jocs participaren molts esportistes, i entre ells, trobem a sis dones.

Finalment, va ser en l'any 1928, a Amsterdam, on va començar la vertadera participació de la dona a les Olimpíades, amb aproximadament 300 esportistes. En percentatges, foren el 10% del total (Allen, 2004). Aquest percentatge ha anat en augment progressivament, tant, que a partir del 2012 fins l'actualitat, tots els països tenen a alguna dona representant el seu país (Clemente, 2016).

Al llarg del segle XX, la pràctica esportiva femenina ha augmentat de manera notable, la dona ha anat adquirint presència tant en l'esport com en altres àmbits polítics, laborals i socials. Al 1980, ocupaven el 17% en l'àmbit esportiu, a l'any 2000 ja eren el 27%.

En l'actualitat, aquest increment continua en alça, segons ens demostren els estudis d'hàbits esportius en Espanya 2010 i 2015. En aquest cinc anys, s'ha produït un ascens del 16,5% respecte al 2010. En canvi, la pràctica registrada en els homes, sempre ha anat més estable, i l'increment no es tan notable com en la pràctica de la dona. Al 2010 eren el 49% i al 2015 el 59,8.

Per tant, la pràctica esportiva de les dones es menor, però s'incrementa a un ritme major, disminuint la diferència entre la pràctica de dones i homes fins a un 12%, comparant aquesta percentatge amb el del 2010 que era el 18%, podem dir que la dona

a l'esport està evolucionant (Garcia i Llopis., 2011; i Ministeri d'Educació, Cultura i Esports, 2015).

Segons un estudi de Puig i Soler (2004) les pràctiques esportives per part de la dona van més relacionades amb l'oci, l'estètica i la salut i per part de l'home, van més encaminades a la competició.

Una mostra més del poc pes que ha tingut la dona en el món de l'activitat física i l'esport és que existeix un percentatge menor de dones que d'homes en els estudis de Ciències de l'Activitat Física i l'Esport. En concret en aquest grau, de la Universitat de València (Facultat d'Ontinyent), les dades de matriculació en el curs actual (2018/19) reflecteixen que hi ha 145 homes i 52 dones, es a dir sols el 26% dels alumnes matriculats són dones.

Segons la teoria de l'aprenentatge social de Bandura (1987), els estereotips de gènere influeixen i modifiquen el comportament d'una persona. Per tant, a l'hora d'escollir els estudis post-obligatoris i universitaris es poden veure afectat per aquest fenomen ja que hi ha molts estereotips relacionats amb els estudis. En aquest sentit, és molt important que en l'edat escolar, les experiències que hagen tingut en la assignatura d'educació física hagen sigut positives per a l'elecció dels estudis d'activitat física i esport.

També, l'entorn de casa és important, si els pares fan esport, és més fàcil que els fills tinguin més contacte amb aquest món i es senten més segurs a l'hora de practicar activitat física a l'escola o fora d'ella.

Per a donar-li a aquest apartat un punt de vista personal, he de dir que jo he cursat el Cicle Formatiu Superior d'Activitat Física i Esport i en aquests moments estic acabant el Grau de Ciències de l'Activitat Física i Esport, i com bé diuen els estudis o les dades de matrícula esmentats més a dalt, a les meues classes sempre em sigut una minoria el nombre de dones.

Aquesta realitat crea un problema al que no se li dona importància: fa que es normalitzi un llenguatge masculinitzat entre el professorat, o inclús, entre els propis companys. La utilització del masculí com genèric tendeix a produir un efecte ocultador de la presència femenina. Sentint-nos de vegades com si no existirem en la classe. Encara que aquesta es una opinió personal, crec que moltes companyes opinen el mateix.

Baix la meua experiència, m'he donat compte que a l'edat escolar es discrimina més a les xiquetes a l'hora de practicar esport junt amb els xiquets i considere que és molt important fomentar la pràctica per igual en edats primerenques tant en l'escola com en l'entorn familiar.

En el meu cas, a les classes d'educació física, quan tocava esport lliure, els xics triaven futbol i les xiques volley-ball o asseure a un racó i no fer res. Falta de seguretat, de motivació i d'autoestima. A dia de hui, encara continua la percepció en moltes dones que volen començar a realitzar algun tipus d'activitat física, la sensació de no estar preparades o tindre algun altre tipus de bloqueig.

2.2. Orígens i evolució de la Pilota Valenciana

La pilota valenciana es un esport autòcton y tradicional de la Comunitat Valenciana practicat des del segle XIV (Conca, García, Gimeno, Llopis, Naya i Pérez., 2003; Conca i Pérez, 1999).

Les notícies que tenim de l'antiguitat son bastant escasses, encara que alguns historiadors aporten informacions, però no hi ha fonts científiques que ho avalen. Son molts els autors que situen l'origen d'aquest joc a l'antiga Grècia. Gabriel Garcia Frasquet (2002) descobreix l'Episkiros en el llibre l'Onomastikon datat al segle II a.C. Joc molt paregut al Nyago actual. També, Víctor Iñúrria (1994) descobreix un fris Grec del segle VII a.C., en el que, clarament, es veu a dos equips de tres jugadors enfrontats per jugar una pilota. Segons el susdit autor es tracta del joc grec anomenat "feninde" i per a ell, aquest joc es l'antecedent directe de les "llargues" que es la nostra modalitat més antiga.

Més tard, la cultura dels grecs arribaria a Roma, les tropes de l'exèrcit romà van difondre el joc pel món occidental, passats els segles, s'expandiria a totes les zones on l'imperi havia arribat.

Des de la caiguda de l'Imperi Romà en el 476, fins que arribà l'Edat Mitjana, hi ha un buit de informació, des del segle V fins al segle XII. Aquest buit es deu a la implantació de la religió cristiana per damunt de tot (Recadero i Agulló, 2009). Durant l'Edat Mitjana, els jocs de pilota a mà són practicats per molts països Europeus com per exemple: Bèlgica, Itàlia, Holanda o Espanya. En França es el país on va tindre major acceptació ja que totes les classes socials jugaven a "Jeu de paume" i es fàcil deduir que per proximitat a nosaltres també ens influïren per a la seua pràctica.

Tenim dades concretes del joc a les nostres terres des de l'arribada a València dels cavallers que acompanyaven al rei Jaume I, és a Alcoi on trobem les primeres referències, fent al·lusió, al lloc on es va produir l'atac d'uns moriscos a la ciutat, en concret es parla de la Placeta del Jugador de Pilota, aquest document està datat en l'any 1276 (Conca et al; 2003; Tormo, Grau i Boix, 2006).

Durant els segles posteriors podem veure moltes notícies que ens fan deduir la gran afició del joc de pilota a les nostres terres: des de les prohibicions per que la seua practica en els carrers es considerava que molestava als vianants o per que afavoria que els joves abandonaven les seues obligacions, fins la construcció de trinquets per ordres religioses, hospitals o famílies nobles donat que la gran afluència de públic feia que la pilota fora un bon negoci. Però, sobre tot, en el segle XVIII tenim cròniques periodístiques que mostren les partides de pilota valenciana com a grans esdeveniments socials que mobilitzaven a molta gent i els jugadors eren tractats com herois. El fet es que en aquesta època dorada de la pilota mai hi ha cap referencia a les dones. Esta clar, que no podem afirmar que la pilota era masculista sinó més be era la societat en general.

Figura 1: Font(internet), Joc de pilota a Llargues. Museu San Piu V Valencia

En aquest quadre de Josep Bru Albiñana datat en el 1881, podem apreciar una partida de pilota com les moltes que es reproduïen en molts pobles valencians i on el protagonisme és sols dels homes. De fet, sols apareixen tres dones i en un paper molt secundari. Dos dones estan ubicades a l'esquerra amagades baix dintre d'una portalada i darrere els homes, mentre que la tercera a la dreta esta en una posició animosa xarrant amb un espectador i totalment desinteressada pel joc, de fet no esta ni mirant la partida.

Però la veritat es que ja ben entrats en el segle XX, podem dir que no s'havia avançat massa, a continuació, podem llegir quina era l'opinió d'un home dels anys 60 trobada al llibre *Joc de Pilota. Pelota Valenciana*:

La mujer: dentro del trinquete, nunca veremos a una mujer. La mujer en casa, con los críos, limpiando mocos, etcétera. El hombre no la lleva y la mujer nada dice de ir. Parece que las jóvenes, ¡siempre las jóvenes!, con su fuerza, inteligencia y claro mirar, quieren ir, preguntan por qué no van. Presionan, pero no van. La mía, la del que esto escribe, asistió una tarde a una partida. Los hombres, los mayores, la miraron un poco mal al entrar y luego dejaron de hacerlo. Quizá la vieran forastera, quizá pensarán: “¡Allá ella y quien le acompaña!”.

Los chavales la estuvieron mirando durante largo tiempo.

En su casa, al contar la anécdota, la mujer de alguno diría: “¡Vaya fresca! Sería una buscona. Si no, cómo se va a atrever. ¡Que descaro! Si hasta parece...yo que sé...que vayáis vosotros... Las mujeres de los amigos la envidiaban por haber ido...

Con solo una partida y ya era veterana. (Trulock,1973,p.20).

La Federació de la Pilota Valenciana va ser fundada en l'any 1985, és l'organisme responsable d'organitzar les competicions i promoure qualssevol tipus d'activitat que la done a conèixer . També, cal destacar, que des de 1992 la FPV forma part de la Confederació Internacional de Joc de Pilota (Calatayud, 2010).

Les primeres competicions masculines organitzades per la federació foren, al 1985, es disputà el Campionat d'Espanya d'Escala i Corda, i al 1986, es crearen els campionats d'escala i corda i de raspall en la divisió d'honor, 1ª categoria, sub-23 i aficionats (Sarasol, 2013).

Segons la Federació de Pilota Valenciana, no és fins l'any 2007, quan s'inclouen les primeres competicions femenines, en la implantació del programa Pilota a l'Escola i en la primera competició femenina de clubs.

Al 2010, gràcies a la celebració del Europeu a València es va iniciar la participació de la dona en les competicions internacionals, si comparem amb la data en la que els homes van poder participar als internacionals son casi 20 anys després. Cal destacar, que la participació femenina en aquest esport queda molt lluny del total de la pràctica d'homes, no obstant, ha hagut un gran augment en la participació de dones.

Segons les dades proporcionades per la Federació de Pilota Valenciana, les llicències federades totals a l'any 2018 en la categoria amateur corresponen a 1523 jugadors/es. Diferenciant pel sexe, 1332 son homes i 191 son dones. A més a més, hi ha 145 jutges, dels quals 2 són dones i per acabar hi ha sols 2 monitores/entrenadores d'un total de 82 formadors de joves jugadors.

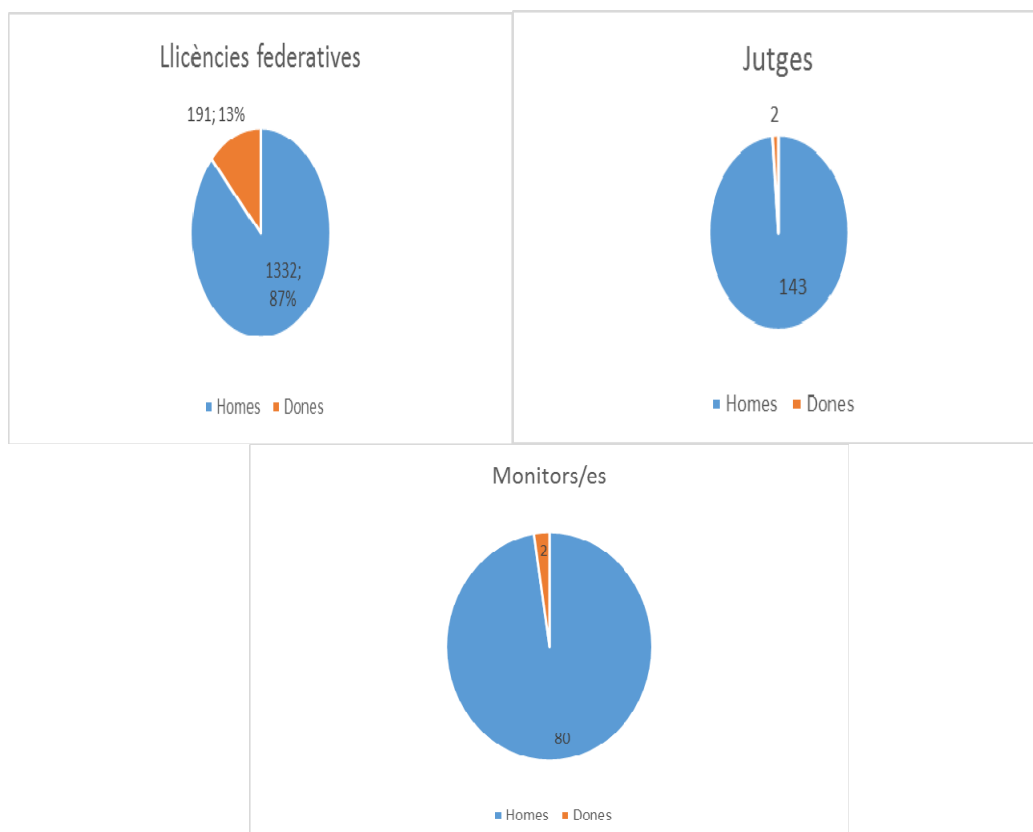

Figura 2: Elaboració pròpia a partir de dades proporcionades per la Federació de Pilota Valenciana

Existeixen 89 equips femenins en competició, 19 clubs en categories femenines, 41 escoles de pilota valenciana amb participació femenina, a partir de les quals, s'han

creat en l'última temporada 451 equips que han participat en els individuals femenins dels Jocs Escolars (Raspall, Frontó i One Wall).

A continuació, podem observar l'augment progressiu de la participació de les xiques i el nombre d'escoles en els Jocs Escolars de la Comunitat Valenciana. Participen en les modalitats de One Wall individual, Raspall individual i Frontó individual.

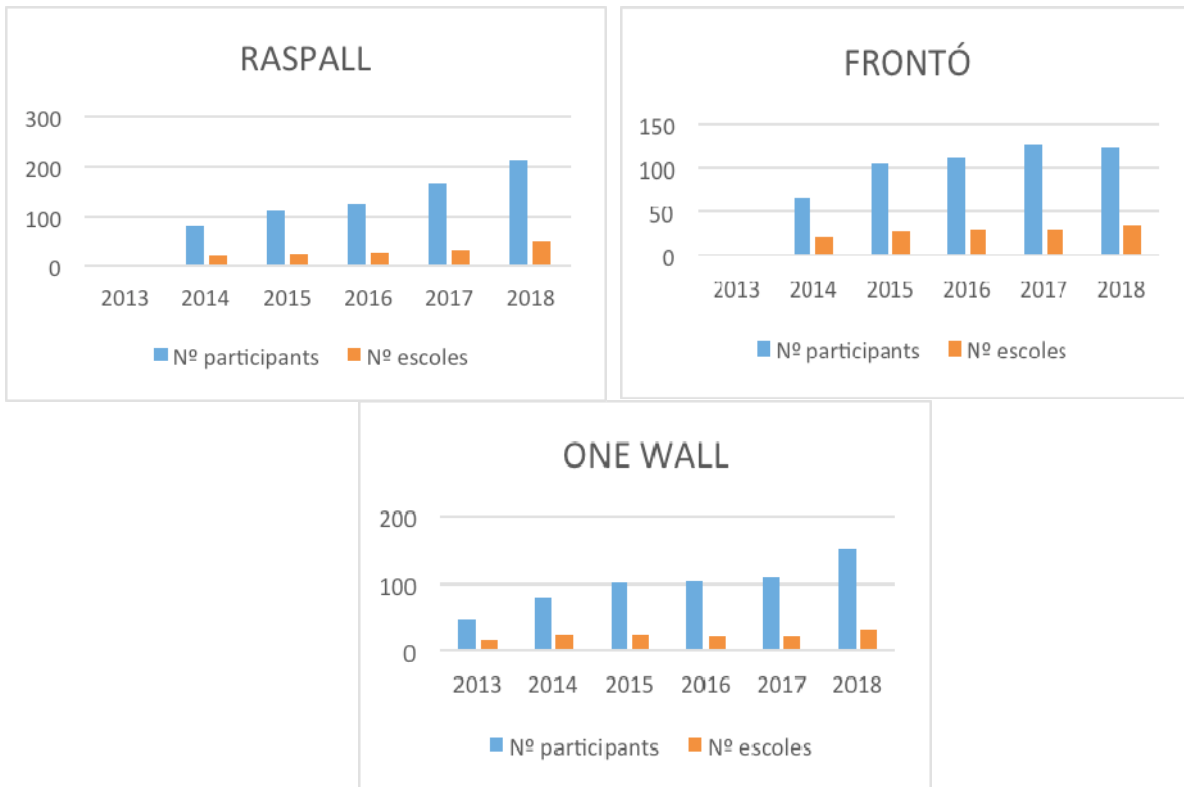

Figura 3. Font: Federació de Pilota Valenciana.

2.3. El joc en l'actualitat

La Federació Valenciana en col·laboració amb altres entitats com l'Ajuntament de Valencia o La Diputació ha creat unes jornades lúdico-festives per reivindicar el paper de la dona en el món de la pilota amb el títol de "Va de dona" en l'any 2018 es va celebrar la primera edició al trinquet de Pelayo i en aquest 2019 ha estat la segona edició amb un programa més ampli desenvolupat al llarg de cinc dies. A continuació adjunte el programa d'aquest any.

Figura 4: Font (internet), Cartell anunciador del Programa “Va de dona”

Per finalitzar amb el programa, el divendres 29 de març, les més joves van realitzar partides d'exhibició i seguidament les jugadores més veteranes. Es va realitzar la presentació oficial dels 6 equips de Raspall Femení, participants de la Lliga Bankia d'Elit, en la qual, participen les millors pilotaris del panorama. Tot seguit arribava el concurs de treta, amb la participació de l'equip de Pilota 3.0. Va ser un dels actes més esperats per l'afició i per les mateixes jugadores, que van donar el màxim per intentar guanyar. Després de tres rondes emocionants, la pilotari de Beniparrell, Ana Puertes es va endur la victòria amb una treta de més de 100 km/h. Per últim, destacar la partida mixta de raspall, ja que, els jugadors professionals van jugar amb les pilotaris, és un cas puntual ja que no juguen de manera mixta a les partides de tant alt nivell.

Figura 5: Final sub-23 femenina

En aquesta imatge podem observar la varietat de públic que va assistir al esdeveniment, si la comparem amb el quadre de Bru de 1881, on la gran majoria del públic eren homes, podem dir que gràcies a la incorporació de la dona a les competicions federatives aquest esport es mantindrà viu, ja que, assisteixen xiquetes, xiquets, dones i homes, fomentant així la pràctica d'aquest esport per a tothom i evitant que caiga en l'oblit, ja que el públic habitual de les partides professionals del trinquet es caracteritza per homes majors.

Figura 6: Final sub-18 femenina

3. OBJECTIUS

A continuació exposaré els objectius plantejats per a la realització d'aquest treball.

3.1. Objectiu general

- Observar, investigar, analitzar la situació actual de la dona jugadora de pilota en l'esport de la Pilota Valenciana.

3.2. Objectius específics

- Investigar el grau de valoració de les dones jugadores de pilota, respecte als homes.
- Conèixer el tipus de participació de les dones al món de la pilota.
- Estudiar quines són les perspectives de futur d'aquest esport en les dones.

3.3. Hipòtesis

Es plantejaran tres hipòtesis i finalment en les conclusions les analitzaré:

- 1- La majoria de xiques coneixen la pilota per tradició familiar i per mitjans de comunicació .
- 2 - El que més valoren les dones per jugar a pilota es el factor de les relacions socials.
- 3 - Les jugadores majors de 30 anys no hauran treballat pilota en la seua etapa escolar.

4. METODOLOGIA

4.1. Metodologia de l'estudi

La metodologia que he utilitzat per a realitzar aquest estudi es basa en la recollida d'informació a través d'entrevistes qualitatives semi-estructurades. On cadascuna de les entrevistades pot respondre de forma oberta a les preguntes.

4.2. Mostra i procediment

Una vegada coneixem quina es la metodologia més apropiada per a aquesta investigació, em de conèixer a qui va dirigida l'entrevista. L'objectiu fonamental és entrevistar exclusivament a jugadores de pilota que participen en competicions federades o no federades. El nombre d'entrevistades ha sigut de 15 jugadores.

Les entrevistes són anònimes, pensem que és la millor manera per a que responen el que pensem sense cap tipus de inconvenient. A continuació, classifique segons l'edat, els anys que porten practicant aquest esport, i si participen en competicions federades o no.

X1: té 18 anys, va començar als 15 anys a jugar, per tant, porta 3 anys practicant aquest esport, i participa en competicions federades.

X2: té 14 anys, va començar als 10 anys, 4 anys practicant aquest esport i participa en competicions federades.

X3: té 43 anys, i va començar als 40 anys, 3 anys practicant l'esport, i no participa en competicions federades.

X4: té 25 anys, i ha començat fa pocs mesos a jugar a pilota. No participa en competicions federades.

X5: té 44 anys i va començar als 41, 3 anys jugant a pilota. I participa en competicions federades.

X6: té 16 anys i va començar als 11, 5 anys jugant a pilota. I participa en competicions federades.

X7: té 14 anys i va començar als 9 anys. 5 anys jugant a pilota. Participa en competicions federades.

X8: té 18 anys, va començar als 6 anys, 12 anys jugant a pilota. Participa en competicions federades.

X9: té 45 anys, va començar als 43 anys, 2 anys jugant a pilota. Participa en competicions autonòmiques.

X10: té 38 anys, va començar als 34, 4 anys jugant a pilota. No participa en competicions federades.

X11: 18 anys, va començar als 9 anys, 9 anys jugant a pilota. Participa en competicions federades.

X12: té 25 anys, va començar als 19, 6 anys jugant a pilota. No participa en competicions federades.

X13: té 31 anys, va començar als 30, 1 any de pràctica, no participa en competicions federades.

X 14: té 21 anys, va començar als 17, 4 anys jugant a pilota. Participa en competicions federades.

X15: té 26 anys, va començar als 23, 3 anys jugant a pilota. No participa en competicions federades.

4.3. Instrument de recollida de informació

Per a realitzar aquest estudi, he utilitzat entrevistes qualitatives semi-estructurades, el guió de les preguntes està organitzat de forma que comença l'entrevista en preguntes més estructurades o tancades per a que agafen confiança i a poc a poc anem alternant amb altres preguntes més obertes. La finalitat, és fomentar la flexibilitat per a que les entrevistades expressen lliurement els seus punts de vista, sense ser condicionades per l'entrevistador/a, en aquest cas jo.

Les preguntes estan planificades seguint un guió, es a dir, no hi ha preguntes espontànies, però les jugadores poden respondre de manera oberta i afegir comentaris per poder donar peu a altres temes que no estiguen presents inicialment en l'entrevista.

El guió consta de 16 preguntes, relacionades directament amb el tema del treball. Les 5 primeres són de dades personals o respostes molt concretes que reflecteixen dades quantitatives. A partir de la pregunta 6 fins la 10 són preguntes obertes. Des de la 11 fins la 14 tornem a fer preguntes més relacionades en dades numèriques i finalment les dos últimes són preguntes molt obertes. En resum tenim 9 preguntes que reflecteixen dades més quantitatives i 6 de caràcter més qualitatiu, es pot veure el guió de l'entrevista en l'annex I.

Aquest guió ha sigut realitzat per mi, però seguint unes pautes del meu tutor. Per a realitzar les preguntes m'he basat en els llibres: Pelota Valenciana, Entrevistas y reportajes i La revolució de va de bo! La modernització de la pilota valenciana. Aquests llibres són d'entrevistes a jugadors de pilota. Per altra banda també he llegit entrevistes més actuals realitzades en la revista oficial de la Federació anomenada "Vaqueta" i un altra revista especialitzada en pilota anomenada "Ferida".

L'entrevista està escrita amb el Word i es enviada per correu amb la finalitat de buscar la màxima comoditat per a l'entrevistada. Té una duració mínima aproximada de 5 minuts i la màxima depèn del que les entrevistades vulguin respondre ja que són preguntes que porten a respostes obertes com abans ja s'ha dit. Per tant l'instrument utilitzat per a la recollida d'informació ha sigut l'ordinador.

4.4. Procediment de recollida de informació

Per poder establir el contacte amb les jugadores he hagut d'assistir a l'esdeveniment celebrat a Alcàsser "3r Circuit Femení de Raspall de Tecnificació Sub-18 i Sub-23". He tingut el plaer de poder veure la semifinal Sub-23 i m'he encarregat de recollir correus electrònics de jugadores per poder enviar l'entrevista. L'altre lloc on he trobat participants ha estat al trinquet d'Oliva, en altra competició femenina a nivell més local.

Per iniciar els contactes sempre he exposat la meua situació acadèmica i les ganes que tenia de conèixer les seues opinions i la seua realitat com a participants en un esports tradicionalment molt masculinitzat. Les jugadores s'han mostrat amb molt d'interès ja que creuen que és convenient analitzar la situació de la dona en la pilota i donar un poc més de visibilitat. També he hagut de realitzar una autorització per poder

entrevistar i registrar dades de les jugadores menors d'edat, signada pel pare/mare o tutor/a legal (annex 3). En aquesta autorització indique quines són les finalitats d'aquesta entrevista; elaboració del treball de fi de grau i exposició o defensa del TFG, merament per a fins acadèmics.

L'entrevista conté, en primer lloc, la meua presentació i després l'explicació del treball. L'entrevista és anònima. Poden respondre de manera oberta. Ho poden fer en valencià o en castellà, aquestes consignes les escric al correu electrònic. En la part central del full, es trobem les 16 preguntes en les que es basa l'entrevista.

He decidit realitzar l'entrevista per mitjà del correu electrònic ja que és un recurs que ja està molt generalitzat i dona moltes facilitats per a obtenir dades de manera ràpida. També permet que l'entrevistada es senta còmoda i així aconseguir major sinceritat basant-se en les seues pròpies experiències.

Encara que totes no han respost el correu, de 30 correus enviats han respost 15. Posteriorment, he transmès el meu agraïment a les jugadores que m'han respost l'entrevista.

Figura 7: Recollida d'informació

5. RESULTATS I DISCUSSIÓ

En aquest apartat, es presenten les dades obtingudes en les entrevistes realitzades a les 15 jugadores. Analitzaré i comentaré cada pregunta, extraient les dades en gràfics.

5.1. Dades personals

De les 15 jugadores entrevistades, es pot observar que 9 jugadores són federades i 6 no ho són. La gran majoria són majors d'edat, i per últim, que quasi el doble de jugadores fa menys de 5 anys que practiquen aquest esport.

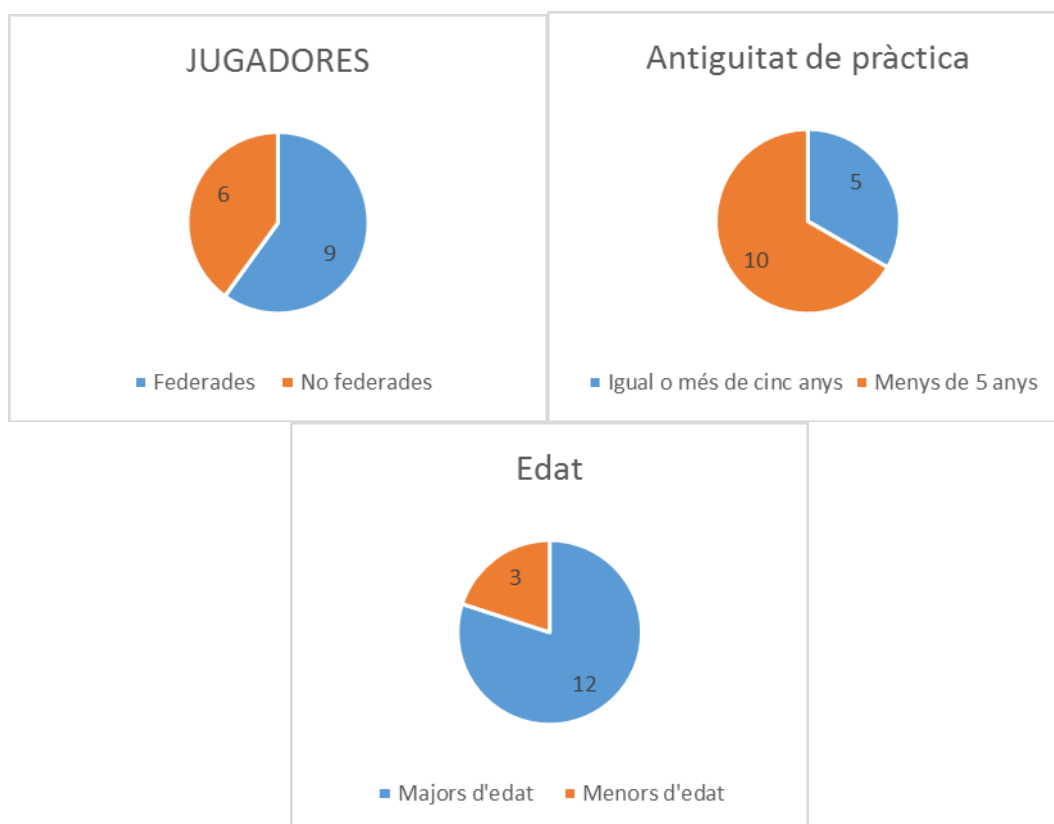

Figura 8: Elaboració pròpia a partir de les entrevistes realitzades.

En relació a les dades anteriors sols vaig a mencionar el segon gràfic referit als anys que porten les jugadores fent pilota i és clar que el major nombre d'enquestades porten poc temps practicant pilota donat que la introducció de la pilota en el món femení és molt jove.

5.2 Contacte inicial en la pilota

En aquest apartat s'analitzarà de manera general quan va ser el primer contacte de les jugadores amb la pilota valenciana i a continuació, de manera específica, com van descobrir aquest esport.

Analitzant les respostes obtingudes, trobem que 8 jugadores han conegut l'esport a l'adulthood, 5 a la infància i 2 a l'adolescència.

Figura 9: Elaboració pròpia a partir de les entrevistes realitzades.

Segons els resultats obtinguts, es pot deduir que les jugadores més majors han conegut la pilota gràcies a les amigues, la família o per esdeveniments fallers, entenem que es normal ja que abans la pilota no es donava als col·legis, per tant quan l'han conegut ja eren adultes. En canvi, les d'edat mitja han respost que han tingut el primer contacte a l'escola o l'institut majoritàriament i, les més menudes, com han començat a unes edats més primerenques l'han conegut per tradició familiar o del poble.

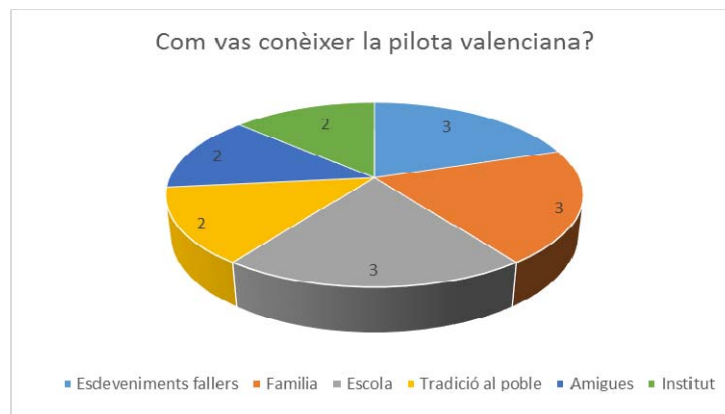

Figura 10: Elaboració pròpia a partir de les entrevistes realitzades.

Resulta curiós que ninguna ha respost que coneix aquest esport per mitjans de comunicació o xarxes socials, ja que en l'actualitat tot gira al voltant d'aquests. Pot ser degut a la manca de notícies relacionades amb la pilota valenciana en els mitjans més coneguts a dia de hui, també per la supressió de Canal 9 que era la única que retransmetia partides en periodicitat.

5.3 Modalitats practicades

Analitzant les respostes de les 15 jugadores, totes han respost que practiquen raspall. Però hi ha 6 jugadores que alguna vegada ho combinen amb altres modalitats,

encara que moltes d'aquestes responen que el raspall el practiquen amb més freqüència que les altres.

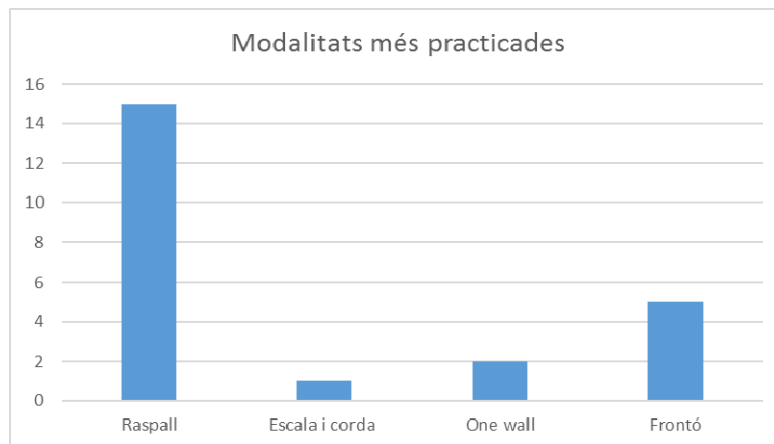

Figura 11: Elaboració pròpia a partir de les entrevistes realitzades.

Desglossant aquestes dades, obtenim que la jugadora X4 practica raspall, frontó i escala i corda, la X5 practica raspall, One wall, i frontó, i la X8 practica raspall i One wall. Les jugadores X6, X7 i X11 practiquen raspall i frontó . Mentre que tota la resta sols practiquen raspall.

Aquesta diferència entre les modalitats ens indica que la dona a diferència de l'home s'ha introduït a aquest esport molts anys després. Com a conseqüència han començat amb la modalitat de raspall perquè es més fàcil tècnicament, però això no lleva que moltes d'elles també s'hagen iniciat a altres modalitats encara que en son una minoria, en un futur esperem que aquestes dades s'igualen i entendriem que la pràctica va en augment i que experimenta una continuïtat.

5.4 Valors de la pilota, elements motivadors i perspectives de futur

Un punt molt important d'aquesta entrevista és conèixer que esperen de la pràctica d'aquest esport, i que és el que més els agrada d'ell, ja que d'açò depèn moltes vegades la motivació que tenen a l'hora de seguir practicant-lo o animar a altres xiques a practicar-lo. També, s'analitza que és el que més valoren més per seguir jugant, ja siga l'augment de l'autoestima, entrenaments divertits, els companys/es, competicions atractives o la intensitat de l'activitat física. Al guió de l'entrevista podem trobar relació amb les preguntes 6,8,15 i 16.

En quant a les respostes obtingudes sobre que és el que més els agrada d'aquest esport, la majoria de xiques coincideixen al considerar que és un esport molt noble, on predomina el respecte, i es crea molt bon ambient. Altres, destaquen que els agrada perquè es un esport tradicional i no volen que desaparegui eixa tradició. Per últim, 2 jugadores nombren que es un esport molt dinàmic i que té molta continuïtat.

Destacaria una resposta de la jugadora X8 ja que fa referència a una característica exclusivament d'aquest esport: "La pilota valenciana m'ha permès conèixer molta gent, el que més m'agrada es la bona relació que pot arribar a hi haure amb el teu

contrincant, inclús moments abans de la partida, ja que els dos equips se solen preparar les mans junts. I es algo que no passa en tots els esports”.

Atenent a les respostes de la pregunta: “Quina és la teua motivació per seguir jugant a aquest esport?” podríem dir que trobem diferents respostes que ens porten a classificar-les en 3 aspectes; l'àmbit social, l'autoestima, el rendiment. Podríem dir que X3, X5, X7 estan més enfocades a l'aspecte social, mentre que X2, X4, X8, X9, X10, X12, X13, X14 i X15 es senten més motivades per el rendiment ja siga per participar en competicions aquelles que encara no estan federades o per guanyar partides importants les que ja estan federades. Seguidament X1, X5 fan referència a aspectes de l'autoestima. Finalment, X6 i X10 responen que els motiva que la pilota compte amb dones i la creació de una lliga professional per aquestes.

Per finalitzar, analitzant les respostes de la pregunta de que valoren més per seguir jugant a la pilota trobem que el que més valoren son els companys/es, seguidament entrenaments divertits i per últim les competicions. En relació a la pregunta abans formulada, entenem que els motiva molt la competició però al seu temps, valoren als companys/es, gràcies a ells/es moltes segueixen jugant dia a dia. L'altra gran majoria li dona valoració per igual a tot. A continuació s'exposaran les respostes de manera gràfica.

Figura 12: Elaboració pròpia a partir de les entrevistes realitzades.

El futur de la pilota està a mans nostres i es molt important promocionar aquest esport per a tot els públics. Per a les entrevistades la millor manera de promocionar aquest esport és realitzant programes als centres educatius, treballar-la de manera més extensa en l'assignatura d'educació física, difondre per xarxes socials o mitjans de comunicació, realitzar esdeveniments per a dones i jornades de portes obertes. Un esport tant antic i de la nostra terra no pot desaparèixer.

5.5 Forma d'entrenar o context

A continuació, s'analitza si als entrenaments participen només les xiques o ho fan de manera barrejada. A la resposta obtinguda 10 entrenen només amb xiques, 2 han entrenat amb xiquets per falta de més xiques i les altres 3, de vegades entrenen barrejats i de vegades amb xiques. D'aquestes, destaquem les respostes de les jugadores X6 i X8. La primera ha afegit que quan entrenen tecnificació sols ho fan

xiques i als entrenes de club barrejats i X8 ha dit que quan entrenen en la selecció ho fan barrejats, mencionant que és per a assolir més nivell.

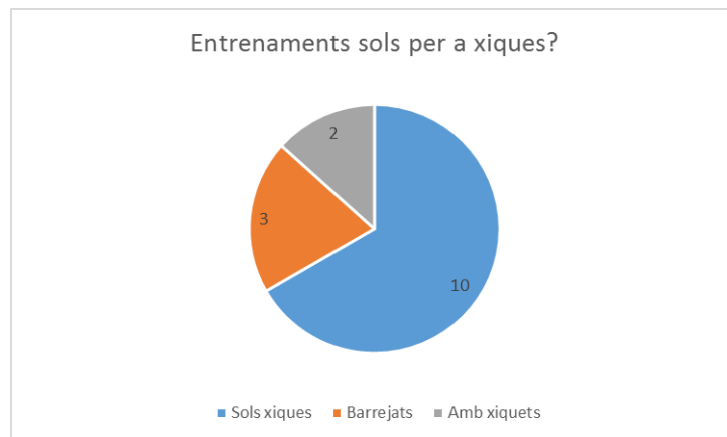

Figura 13: Elaboració pròpia a partir de les entrevistes realitzades.

5.6 Valoració de les partides de les dones

En referència a aquest punt, es pregunta si creuen que les partides dels homes estan igual de valorades que les de dones. La resposta del 100% de les jugadores es que les partides de les dones no estan igual de valorades que les dels homes, encara que el 90%, assegura que està millorant respecte fa uns anys, però encara queda un llarg camí per obtenir eixa igualtat.

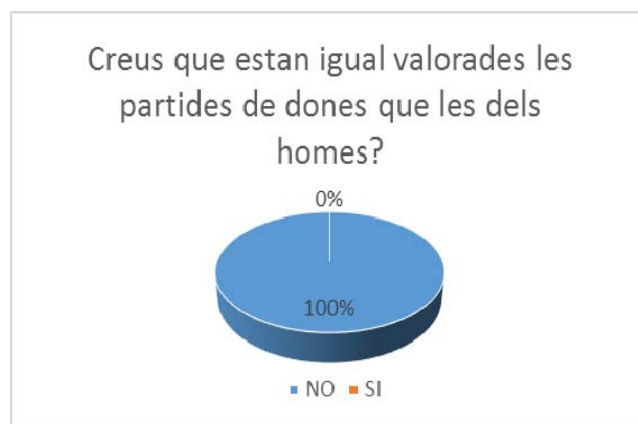

Figura 14: Elaboració pròpia a partir de les entrevistes realitzades

Algunes fan referència a la diferència física ja que la pilota no agafa la mateixa velocitat que si és treta o tornada per un home degut a la diferent força, i això pot llevar l'espectacularitat a la partida, fins al punt que una partida amistosa d'homes pot ser més valorada que una partida de competició de dones.

També mencionen que les dones juguen la prèvia a la partida important, comença a arribar el públic al final de la partida, per veure als homes jugar.

5.7 Estereotips masclistes

La pilota valenciana és un esport on sempre han participat homes, com en tots els esports, encara que, aquest ha evolucionat més tard en el procés de incloure a les dones. Als segles passats la dona ha sigut rebutjada en aquest àmbit, i en l'actualitat, encara podem veure, segons aquestes entrevistes, que, a pesar d'haver avançat tant en l'augment de la pràctica, la societat segueix sent masclista.

Segons les respostes de les jugadores, 9 no han escoltat cap comentari o han observat cap acció, altres 6 sí. Per sort, són la minoria però encara és un nombre alt, que no es pot permetre al segle que estem. També és cert, que si haguera entrevistat a jugadores de futbol segur que el 100% m'haguera respost que sí, però la pilota valenciana té uns valors que en molts esports no existeixen, com la noblesa, el respecte i la humilitat, com ja havien mencionat les jugadores anteriorment.

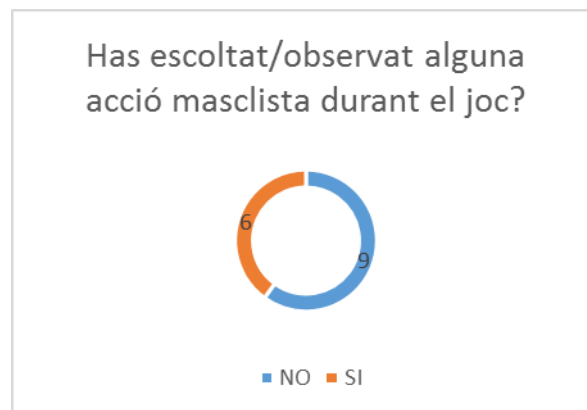

Figura 15: Elaboració pròpia a partir de les entrevistes realitzades

Després de llegir les respostes, és convenient citar les que més m'han cridat l'atenció, son aquestes:

X1: “Sí, a l'hora de jugar solament he notat les reaccions del públic en estranyar-se de veure a una xica jugar “bé”, es veu que sols poden jugar bé els homes i les dones no tenim idea de la pilota... En un altre àmbit, puc afirmar que en la meua vida privada he rebut comentaris i peticions masclistes de pilotaris professionals actuals, en aquest cas per xarxes socials, convidant a sopar, fent comentaris sexuals o convidant a partides a canvi de samarretes o algo per un fi merament sexual.”

X7: “Sí, fa uns anys un equip (mixt) del meu poble va guanyar una partida i al acabar l'entrenador del equip contrari li va dir al seu equip que era ridícula la partida ja que els havien guanyat unes xiques”.

X8: “Sí, recuerdo un día que le dijeron a una compañera “ Esta que se vaya a pintarse las uñas”, mientras estaba teniendo una mala partida”.

X14: “Si, d'homes majors sobretot. També comentaris com: “se te faran les mans com les de un home”.

Seguidament, una altra pregunta a destacar en aquest aspecte de gènere és conèixer si els sembla correcte que una dona no haja de pagar per entrar a veure una partida al trinquet i un home sí. En resposta a aquesta pregunta, les 15 jugadores han coincidit, han respost que no estan d'acord, ja que si actualment estem lluitant per la igualtat entre homes i dones també deuria de ser així per a veure les partides. Encara que, d'aquestes 15, 3 han tingut el dubte de si és per fomentar que vaja la dona a veure les partides i així s'interessa per l'esport o és perquè la dona no s'assabenta de res i va allà per veure un familiar o acompanyar.

Una resposta a analitzar que podria respondre aquest debat seria la de X8: “Me parece mal. No se debería de hacer ese tipo de diferencias a la hora de pagar entrada. Haciendo eso, a mi me da la sensación de que se la está discriminando ya que se supone que una mujer no va al trinquete por gusto propio, si no para ver a algún familiar o cualquier otra cosa. Se podría pensar que es con el fin de incitar a la mujer a ir al trinquete, pero si fuera así también deberían hacerlo con los jóvenes ya que son muy pocos los jóvenes que van a ver partidas, pero con ellos sin embargo no se hace”.

5.8 Tipus de públic

Majoritàriament, el públic que va a visitar les partides de dones no es correspon amb el dels homes. Segons les respostes de les entrevistades, 10 afirmen que és diferent, 4 que és el mateix encara que assisteixen menys espectadors i 1 afirma que soles varia el nombre d'espectadors.

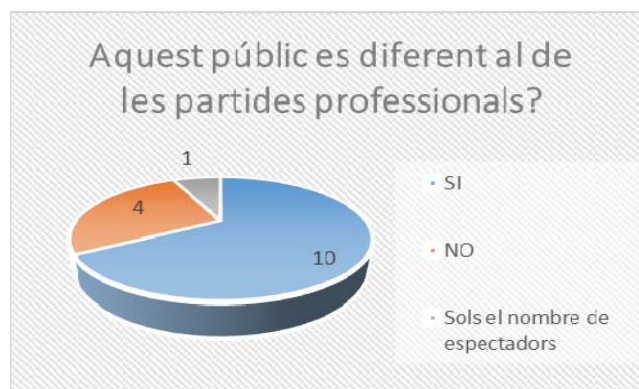

Figura 16: Elaboració pròpia a partir de les entrevistes realitzades

En relació a l'edat i el sexe, asseguren que a les partides de homes van homes de totes les edats. En canvi, el tipus de públic que assisteix a veure-les jugar, 7 jugadores afirmen que està compost per familiars i amics, 2 inclouen també a gent del club i algun home que s'avança a la partida de després (la dels homes), una altra anomena que estan anant xiquetes i dones que comencen a iniciar-se, i les altres responen que va gent variada però poca.

5.9 Practica prèvia en col·legis i instituts

Per finalitzar amb aquesta part de resultats i discussió, analitzem aquesta pregunta. De les 15 jugadores, 10 han treballat pilota a l'escola o l'institut i 5 no. No és casualitat que aquestes 5 no hagen practicat pilota a l'etapa escolar, ja que totes tenen més de 30 anys, i com ja es sap abans la pilota no es practicava a les escoles o instituts, a més, era impensable que una dona practicara pilota com be ha dit la jugadora X10, per contra, totes les menors de 30 anys l'han treballat a l'escola o l'institut.

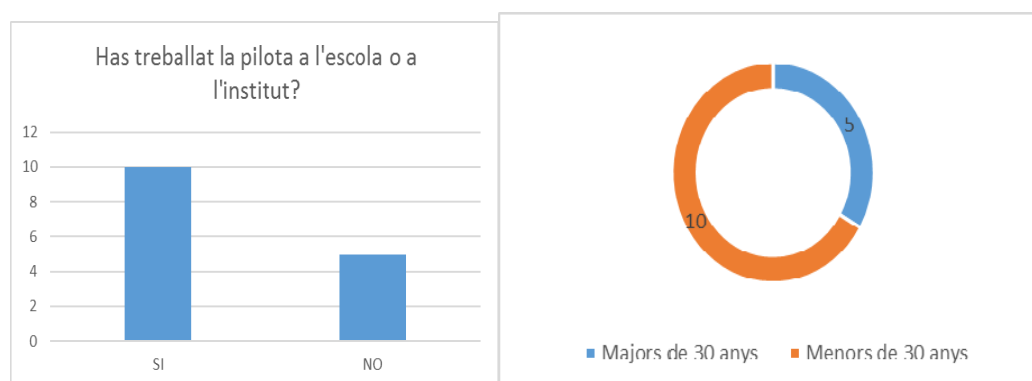

Figura 17: Elaboració pròpia a partir de les entrevistes realitzades

Gràcies a la incorporació de la pilota a l'escola i, posteriorment, als instituts, les xiquetes i els xiquets tenen contacte amb aquest esport, evitant així el declivi de la pilota valenciana i fomentant la seua pràctica d'una forma coeducativa.

6. CONCLUSIONS

Després d'haver analitzat les entrevistes i desglossat els resultats, redactarem les conclusions a les que s'ha arribat en aquest estudi.

En relació al primer objectiu, es convenient apuntar que degut a que la dona mai havia practicat l'esport ni tampoc havia participat en partides, es generalitza el concepte que les dones no saben jugar o són més roïns i això influeix a l'hora de captar públic. Trobem moltes xiques que encara estan en procés d'ensenyança i altres que han agafat molt de nivell, però aquestes ultimes encara en son una minoria a diferència dels homes. Per aquest motiu, no reuneixen tanta afició, com a conseqüència entendriem que no estan igual de valorades les partides d'homes que les de dones.

En segon lloc, analitzant l'objectiu de conèixer el tipus de modalitats més practicades per les dones, observem que hi ha modalitats que estan en constant evolució, concretament el raspall, el frontó i el one wall, però segons els resultats de les entrevistes, destaquem la gran participació de dones en el raspall, és la modalitat principal. Aquesta modalitat té una ràpida iniciació, totes les dones comencen en ella. Que la dona participi sobretot en el raspall no vol dir que no siga capaç de jugar igual de bé a altres modalitats.

En quant a l'últim objectiu, es important conèixer les perspectives de futur d'aquestes jugadores, ja que moltes d'aquestes segueixen jugant a la pilota per aconseguir objectius de rendiment com guanyar partides importants o simplement, participar en competicions federades. Totes volen créixer i millorar dins d'aquest esport. Però, un aspecte important a remarcar d'aquestes entrevistes, es que ninguna haja respost que li agradaria viure de la pilota, com ja ho fan o ho han fet molts homes. Encara que, la subjecte X6, ha fet referència a la creació d'una lliga professional de dones. Per altra banda, la minoria, està enfocada a l'àmbit social, o a l'augment de l'autoestima.

Fent al·lusió a les hipòtesis nombrades anteriorment, trobem certa relació amb el coneixement d'aquest esport per tradició familiar, moltes d'aquestes l'han conegut per aquest motiu, però per contra, eliminem la idea de que l'han conegut per mitjans de comunicació o xarxes socials, ja que aquesta publicitat es bastant escassa en aquest esport.

Seguidament, es cert que les jugadores valoren més les relacions socials per a seguir jugant a pilota valenciana, però destaquem que la competició es un element motivador en la majoria d'aquestes.

Per últim i acabant amb les hipòtesis, fem referència a que les jugadores majors de 30 anys no havien practicat mai l'esport a l'escola o a l'institut, ja que aquest esport no es donava a les classes d'educació física. Per tant, cap entrevistada major de 30 anys ha contestat que l'han treballat als centres educatius. Per contra, les altres jugadores sí ho han fet.

Per últim, per a potenciar la pràctica i animar a altres xiques a jugar, es convenient realitzar propostes de futur , algunes idees serien:

- Realitzar més esdeveniments lúdics-festius com trobades i jornades de competició recreativa tant en xiquetes com en dones.
- Comprovar el compliment dels currículums educatius específics de Pilota en els centres educatius.
- Donar màxima difusió a les xarxes socials.
- Donar major visibilitat a les dones en els mitjans de comunicació, sobre tot en entrevistes i en retransmissions de partides femenines a la televisió.
- Crear una competició oficial mixta d'adults.
- Promoure desafius o partides d'exhibició entre equips mixtes de nivell elevat.
- Atraure a alguna empresa per fomentar l'esponsorització del mon femení.
- Fer campanyes publicitàries de màrqueting centrades en la pilota i la dona.

7. VALORACIÓ PERSONAL DEL TFG

El tema elegit em despertava un gran interès, la pilota valenciana ha sigut un esport que sempre m'ha agradat, tinc molts amics que han jugat i competit, i sempre m'han parlat de lo divertit que es practicar-lo. Per contra, mai he conegut l'opinió d'alguna jugadora fins l'elaboració d'aquest estudi.

La meua principal curiositat va ser perquè vaig participar en un esdeveniment faller de pilota valenciana al meu poble, i a partir d'aquest moment he sentit la necessitat que havia d'investigar més sobre aquest esport i més concretament sobre la dona en la pilota valenciana.

Gràcies a les entrevistes he reflexionat que feia falta un estudi com aquest, ja que, com ja s'ha dit durant el treball les partides de les dones no estan igual de valorades que les dels homes, i en l'actualitat açò no deuria ser així, ja que volem la igualtat i la equitat en tots els aspectes.

Ha estat difícil trobar informació sobre les dones, ja que hi ha poques notícies sobre aquestes. També, hi ha poques entrevistes realitzades exclusivament a elles, en les que m'hagueren servit per guiar-me.

En quant a la forma de realitzar les entrevistes, mitjançant el correu electrònic, baix del meu punt de vista, creia que les jugadores es sentirien més còmodes a l'hora de realitzar-les i respondrien de manera més extensa, però en la gran majoria de casos no ha sigut així. Si tornara a realitzar un estudi així intentaria fer l'entrevista en persona per a que pogueren donar peu a més temes que durant la realització del Treball de Fi de Grau m'han sorgit i que m'haguera agradat com per exemple, si l'entrenador/a té en compte aspectes fisiològics de la dona, com per exemple en quina mida pot influir la menstruació en el tipus d'entrenament de la jugadora de pilota, si alguna s'ha sentit en algun moment infravalorada pel seu entrenador o si han hagut de deixar de jugar al quedar embarassades.

Per a acabar, una proposta de millora d'aquest haguera estat entrevistar a jugadors i comparar les respostes.

8. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

- Agulló, V., & Castillo, B. (2013). El joc de pilota: l'esport dels valencians. *Revista Valenciana d'Estudis Autònoms*. (58), p.72-95.
- Allen, J. (2004). Historia de los Juegos Olímpicos. Recuperado de Historia de los Juegos Olímpicos: http://www.conade.gob.mx/biblioteca/Documentos/8_HistoriaOlimpicos.pdf
- Bandura, A. (1987). Teoría del Aprendizaje Social. MADRID: Espasa-Calpe.
- Calatayud, V. A. G. (2010). El desenvolupament de la investigació sobre la pilota valenciana: guia bibliogràfica i fonts d'informació. *Apunts. Educació Física i Esports*, 8.
- Cela Trulock, J. (1973). El joc de pilota: pilota valenciana, Madrid: Instituto Nacional de Educación Física.
- Clemente, Y. (2016). Las mujeres en los Juegos Olímpicos. *El País*. Recuperado de https://elpais.com/elpais/2016/07/21/media/1469128595_695055.html
- Conca, M. (2000). El joc de pilota a l'escola. *Ruralia: Revista del Mon Rural Valencià* (8), 15-16.
- Conca, M.; García, G.; Gimeno, T.; Llopis, F.; Naya, J. & Pérez, V. (2003). La Pilota Valenciana, Unitat didàctica. València: Conselleria de Cultura i Educació.
- Carrillo, L.F. (2000): "Mujeres y Olimpismo", en *Lecturas: Educación Física y Deportes, Revista Digital*, nº 24, Buenos Aires. Recuperado de [https://www.google.com/search?q=CONTRECHA+CARRILLO%2C+L.F.+\(2000\)%3A+%E2%80%9CMujeres+y+Olimpismo%E2%80%9D%2C+en+Lecturas%3A+Educaci%C3%B3n+F%C3%ADsica+y+Deportes%2C+Revista+Digital%2C+n%C2%BA+24%2C+Buenos+Aires](https://www.google.com/search?q=CONTRECHA+CARRILLO%2C+L.F.+(2000)%3A+%E2%80%9CMujeres+y+Olimpismo%E2%80%9D%2C+en+Lecturas%3A+Educaci%C3%B3n+F%C3%ADsica+y+Deportes%2C+Revista+Digital%2C+n%C2%BA+24%2C+Buenos+Aires).
- Federació de Pilota Valenciana
- García, G., & Llopis, F. (1991). Vocabulari del joc de pilota. Valencia: Conselleria de Cultura, Educació i Ciència.
- Iñurria, V. (1987). La pilota valenciana: historia, present i futur. *Saó* (101), p.15-16.
- Jiménez, R. (2015) El deporte femenino español en los Juegos Olímpicos, MADRID-España: Consejo Superior de Deportes

Montes, M.C. (2018). Ana de Borbotó: Fins que les cames, els braços i el cor em deixen, jo continuaré jugant a pilota. *Vaqueta*. (5), p.6-8.

Pérez, V., & Conca, M. (1999). Joc popular i tradicional valencià: la Pilota Valenciana. *Formación de los maestros especialistas en educación física*, 187–215. Direcció General d'Ordenació, Innovació Educativa i Política Lingüística.

Puig, N., & Soler, S. (2004). Dona i esport a Espanya: estat de la qüestió i proposta interpretativa. *Apunts. Educació Física i Esports* (76), 71-78.

Sanchis, G. (2019). Veu femenina contra la dictadura de la tradició. *Ferida* (9),p.42-44.

Sarasol. (2013). *Faixa roja, faixa blava: la pilota valenciana*. Recuperado de <https://dialnet.unirioja.es/servlet/libro?codigo=695323>

Tormo, J.; Grau, P. i Boix, M. (2006). 750 anys del joc de pilota en Alcoi. Alcoi: Ciudad de Alcoy.

Valero, P. (2017). Senyora presidenta. *Ferida*.(4), p.4-10

9. ANNEXES

9.1. Annex I

9.1.1 Guió entrevista per a les jugadores de pilota valenciana

HOLA SOC NEUS TIMONER MORENO, ESTUDIANT EN LA UNIVERSITAT DE VALENCIA EL GRAU EN CIENCIES DE L'ACTIVITAT FÍSICA I L'ESPORT. ESTIC FENT UN TREBALL DE FI DE GRAU AL VOLTANT DE LES DONES I LA PILOTA VALENCIANA, PER AQUEST MOTIU DEMANE LA TEUA COL·LABORACIÓ COMPLIMENTANT AQUESTA ENTREVISTA.

1. Quina edat tens?
2. Recordes com vares conèixer el món de la Pilota Valenciana?
3. A quina edat vas començar a jugar a Pilota Valenciana?
4. Quina o quines modalitats practiques?
5. Participes en competicions federades?
6. Que és el que més t'agrada d'aquest esport?
7. Entreneu sols xiques o entreneu barrejats en els xics?
8. Quina és la teua motivació per a seguir jugant a aquest esport?
9. Creus que estan igual valorades les partides de dones que les dels homes?
10. Has escoltat alguna vegada algun comentari masculista o has vist alguna acció masculista quan estaves jugant a pilota?
11. Quin tipus de públic (edat/sexe/nombre) va a les vostres partides?
12. Aquest públic es diferent al de les partides professionals?
13. Quan estaves en el col·legi o en l'institut vas treballar la pilota en educació física?
14. Que opines de que haja trinquets on les dones no paguen entrada?
15. Que faries per a que més xiques s'animaren a practicar la pilota valenciana?
16. Que valors més per a seguir jugant a pilota:
 - L'augment de l'autoestima.
 - Els companys/es de club.
 - Entrenaments divertits.
 - Competicions atractives.

-La intensitat de l'activitat física.

-Altres.....

T'agradaria afegir algun comentari a aquesta entrevista?

Correu: neustimo@alumni.uv.es

9.1.2. Model d'autorització per a entrevistar a menors d'edat

Autorització per a entrevistar i registrar les dades en menors d'edat.

El Sr./Sra _____, amb DNI o Passaport núm. _____ pare/mare o tutor/a legal de la jugadora _____, dona el seu consentiment a Neus Timoner Moreno, estudiant de la Universitat de València, del Grau de Ciències de l'Activitat Física i l'Esport, per a realitzar una entrevista sobre la Pilota Valenciana, la qual, s'enviarà al correu electrònic personal.

Serà única i exclusivament per a l'àmbit educatiu, en concret per a l'elaboració del Treball de Fi de Grau, el qual, recull informació sobre la dona en la Pilota Valenciana.

Les dades registrades poden utilitzar-se per a les següents finalitats:

- Per a l'elaboració del TFG.
- Per a l'exposició o la defensa del TFG.
- Serà única i exclusivament per a fins acadèmics derivats de l'elaboració del Treball de Fi de Grau, el qual, recull informació sobre la dona en la Pilota Valenciana.

Nom del pare/mare o tutor/a legal

Signatura:

En, _____, el ____ de _____ de 2019

9.2 Annex II: Entrevistes realitzades.

9.2.1 Subjecte 1

HOLA SOC NEUS TIMONER MORENO, ESTUDIANT EN LA UNIVERSITAT DE VALENCIA EL GRAU EN CIENCIES DE L'ACTIVITAT FÍSICA I L'ESPORT. ESTIC FENT UN TREBALL DE FI DE GRAU AL VOLTANT DE LES DONES I LA PILOTA VALENCIANA, PER AQUEST MOTIU DEMANE LA TEUA COL.LABORACIÓ COMPLIMENTANT AQUESTA ENTREVISTA.

1. Quina edat tens? 18 anys
2. Recordes com vares conèixer el món de la Pilota Valenciana? La meua introducció en aquest món va ser gràcies a una exhibició de l'equip al qual pertany ara que es va realitzar en una jornada esportiva organitzada per la falla del poble. El president començà a contar-me coses sobre el món de la pilota i la situació de la dona i vaig accedir a provar en un entrenament de principiant. Des d'aquell moment no he parat d'anar al carrer de pilota.
3. A quina edat vas començar a jugar a Pilota Valenciana? Als 15
4. Quina o quines modalitats practiques? Sóc jugadora de raspall.
5. Participes en competicions federades? Sí
6. Que és el que més t'agrada d'aquest esport? L'ambient, la justícia i el bon rotllo, el recolzament que et donen els seus membres i sobretot saber que estàs contribuint a que no es perda un esport amb tanta història.
7. Entreneu sols xiques o entreneu barrejats en els xics? Fem entrenaments solament de xiques.
8. Quina és la teua motivació per a seguir jugant a aquest esport? Veure els resultats positius i la superació diària, la manera en la que gaudisc quan agafe la pilota i el suport de les companyes d'equip.
9. Creus que estan igual valorades les partides de dones que les dels homes? Evidentment que NO, no té punt de comparació el valor que se li dona a cadascuna d'elles. El públic (que sol estar format per homes majors) solament parla de pilotaris professionals i de les seues qualitats, però no s'interessen en anar a vore partides femenines i si les veuen sol ser perquè concideixen en que abans o després hi ha una d'homes.
10. Has escoltat alguna vegada algun comentari masculista o has vist alguna acció masculista quan estaves jugant a pilota? A l'hora de jugar solament he notat les reaccions del públic en extranyar-se de vore a una xica jugar "bé", es veu que sols poden jugar bé els homes i les dones no tenim idea de la pilota... En un

altre àmbit, puc afirmar que en la meua vida privada he rebut comentaris i peticions masculistes de pilotaris professionals actuals, en aquest cas per xarxes socials, convidant a sopar, fent comentaris sexuals o convidant a partides a canvi de samarretes o algo per un fi merament sexual.

11. Quin tipus de públic (edat/sexe/nombre) va a les vostres partides? De normal no tenim un públic que vinga a vore'ns expressament a nosaltres, normalment solen ser entrenadors, familiars i gent del club o jugadors que han jugat prèviament o jugaran posteriorment.
12. Aquest públic es diferent al de les partides professionals? Evidentment, a les partides professionals la gent va expressament per gaudir de la partida.
13. Quan estaves en el col·legi o en l'institut vas treballar la pilota en educació física? Sí, en ESO.
14. Que opines de que haja trinquets on les dones no paguen entrada? Em pareix una desigualtat molt gran i que em va sorprendre farà unes setmanes quan vaig pagar 1 o 2 euros menys que un home per la mateixa entrada, ja que rebaixen el preu amb una intenció que ells consideren beneficiosa perquè "com som dones, no anem a entendre el joc i no val la pena pagar tant com per a no enterar-se del que passa". Per altra banda també ho puc considerar un incentiu per a que hi haja més participació femenina en el món de la pilota, i en aquest fi em pareix una bona idea.
15. Que faries per a que més xiques s'animaren a practicar la pilota valenciana? Xarrades, events, actes, però sobretot posar incentius i usar molt les xarxes socials.
16. Que valors més per a seguir jugant a pilota:
 - ☐ L'augment de l'autoestima.
 - ☐ Els companys/es de club.
 - ☐ Entrenaments divertits.
 - ☐ Competicions atractives
 - ☐ La intensitat de l'activitat física
 - ☐ Altres.....

T'agradaria afegir algun comentari a aquesta entrevista?

Correu: neustimo@alumni.uv.es

9.2.2 Subjecte 2

HOLA SOC NEUS TIMONER MORENO, ESTUDIANT EN LA UNIVERSITAT DE VALENCIA EL GRAU EN CIENCIES DE L'ACTIVITAT FÍSICA I L'ESPORT. ESTIC FENT UN TREBALL DE FI DE GRAU AL VOLTANT DE LES DONES I LA PILOTA VALENCIANA, PER AQUEST MOTIU DEMANE LA TEUA COL.LABORACIÓ COMPLIMENTANT AQUESTA ENTREVISTA.

1. Quina edat tens? 14
2. Recordes com vares conèixer el món de la Pilota Valenciana? Anava a veure al meu cosí jugar, i em va agradar.
3. A quina edat vas començar a jugar a Pilota Valenciana? Als 10 anys
4. Quina o quines modalitats practiques? Practique el raspall.
5. Participes en competicions federades? Si
6. Que és el que més t'agrada d'aquest esport? M'agrada el companyerisme que hi ha entre nosaltres, i aquest esport en general.
7. Entreneu sols xiques o entreneu barrejats en els xics? Jo entrene amb xiques i amb xics.
8. Quina és la teua motivació per a seguir jugant a aquest esport? Arribar a jugar amb les jugadores d'elit.
9. Creus que estan igual valorades les partides de dones que les dels homes? Crec que ha millorat respecte a abans, però encara hi ha desigualtat, com per exemple , als trinquets totes les partides són de homes i no hi ha ninguna de dones.
10. Has escoltat alguna vegada algun comentari masculista o has vist alguna acció masculista quan estaves jugant a pilota? No.
11. Quin tipus de públic (edat/sexe/nombre) va a les vostres partides? De normal no hi ha molta gent, sols amics i familiars, i de vegades persones majors del poble que els agrada veure-ho.
12. Aquest públic es diferent al de les partides professionals? Si, perquè de normal a les partides de professionals sol anar molta més gent de la que va a les nostres partides.
13. Quan estaves en el col·legi o en l'institut vas treballar la pilota en educació física? Si, tots els anys juguem a pilota en educació física.
14. Que opines de que haja trinquets on les dones no paguen entrada? Jo pense que hi ha desigualtat.
15. Que faries per a que més xiques s'animaren a practicar la pilota valenciana?
Ensenyar-les a jugar i donar a conèixer aquest esport.
16. Que valors més per a seguir jugant a pilota:
 - L'augment de l'autoestima.
 - Els companys/es de club.
 - Entrenaments divertits.

- Competicions atractives. X
- La intensitat de l'activitat física. X
- Altres.....

T'agradaria afegir algun comentari a aquesta entrevista?

Correu: neustimo@alumni.uv.es

9.2.3 Subjecte 3

HOLA SOC NEUS TIMONER MORENO, ESTUDIANT EN LA UNIVERSITAT DE VALENCIA EL GRAU EN CIENCIES DE L'ACTIVITAT FÍSICA I L'ESPORT. ESTIC FENT UN TREBALL DE FI DE GRAU AL VOLTANT DE LES DONES I LA PILOTA VALENCIANA, PER AQUEST MOTIU DEMANE LA TEUA COL.LABORACIÓ COMPLIMENTANT AQUESTA ENTREVISTA.

1. Quina edat tens? 43 anys
2. Recordes com vares conèixer el món de la Pilota Valenciana? Des de xicoteta he sentit parlar al meu avi i al meu pare que antigament jugaven a la pilota als carrers dels pobles. De mes major el meu marit jugava a pilota d'aficionat, mes avant va crear l'escola de pilota de Beniarbeig amb diversos xiquets en els quals es trobava el meu fill. Des de llavors que estic en el món de la pilota.
3. A quina edat vas començar a jugar a Pilota Valenciana? Als 40 anys.
4. Quina o quines modalitats practiques? Raspall
5. Participes en competicions federades? No
6. Que és el que més t'agrada d'aquest esport? M'agrada molt com a esport, a banda l'ambient que hi ha quan anem a veure partides tant de professionals com d'aficionats.
7. Entreneu sols xiques o entreneu barrejats en els xics? De la nostra categoria sols hi ha dones. Però si s'apunta algun home no hi hauria problema que entrenara amb nosaltres.
8. Quina és la teua motivació per a seguir jugant a aquest esport? Que a banda que m'agrada, faig esport i vida social amb molt bona companyia.
9. Creus que estan igual valorades les partides de dones que les dels homes? Sempre hi han actituds masclistes davant les dones a l'hora de practicar aquest esport que està tan vinculat a l'home. Però pense que les dones més joves estaran preparades per a fer partides d'igual categoria que els homes.
10. Has escoltat alguna vegada algun comentari masclista o has vist alguna acció masclista quan estaves jugant a pilota? Si. Mes d'homes majors, però tristament també de joves.
11. Quin tipus de públic (edat/sexe/nombre) va a les vostres partides? Mes de 65 anys. Homes. 3. Sense contar a les companyes i el homes nostres que vénen a veure'ns
12. Aquest públic es diferent al de les partides professionals? No.
13. Quan estaves en el col·legi o en l'institut vas treballar la pilota en educació física? No.
14. Que opines de que haja trinquets on les dones no paguen entrada? Mal. IGUALTAT en tot.
15. Que faries per a que més xiques s'animaren a practicar la pilota valenciana? Donar-la a conèixer des de menuts a l'escola. I per a les més majors pense que el boca a boca es el millor, a banda de fer publicitat.

16. Que valors més per a seguir jugant a pilota:

- L'augment de l'autoestima.
- Els companys/es de club.
- Entrenaments divertits.
- Competicions atractives.
- La intensitat de l'activitat física.
- El poder desconnectar de la rutina fent el que t'agrada.
- Conèixer persones, pobles i costums de la nostra comunitat.
- Saber competir i el que comporta, tant bo com menys bo.

T'agradaria afegir algun comentari a aquesta entrevista? La gent menys jove no anem a deixar que en aquest esport hi haja masclisme i discriminació, però les que teniu que sentenciar i assolir aquest esport en la dona sou les més joves.

Sé que ho aconseguirem, però sempre juntes.

Correu: neustimo@alumni.uv.es

9.2.4 Subjecte 4

HOLA SOC NEUS TIMONER MORENO, ESTUDIANT EN LA UNIVERSITAT DE VALENCIA EL GRAU EN CIENCIES DE L'ACTIVITAT FÍSICA I L'ESPORT. ESTIC FENT UN TREBALL DE FI DE GRAU AL VOLTANT DE LES DONES I LA PILOTA VALENCIANA, PER AQUEST MOTIU DEMANE LA TEUA COLLABORACIÓ COMPLIMENTANT AQUESTA ENTREVISTA.

1. Quina edat tens?
25 anys
2. Recordes com vares conèixer el món de la Pilota Valenciana?
Vaig conèixer a la meua parella, el qual és pilotari i entrenador. Aleshores, a poc a poc, vaig tornar a jugar de nou i a aficionar-me amb ell.
3. A quina edat vas començar a jugar a Pilota Valenciana?
Als 25 anys, fa poquets mesos.
4. Quina o quines modalitats practiques?
Frontó, escala i corda i ara estic començant amb el raspall.
5. Participes en competicions federades?
Encara no he participat però espere poder fer-ho prompte.
6. Que és el que més t'agrada d'aquest esport?
L'elegància que té, l'esportivitat i que és un joc on el respecte es primordial.
7. Entreneu sols xiques o entreneu barrejats en els xics?
Pel moment entrene a soles amb xiques.
8. Quina és la teua motivació per a seguir jugant a aquest esport?
El poder evolucionar, tindre més tècnica cada vegada y poder guanyar partides alguna vegada en la vida.
9. Creus que estan igual valorades les partides de dones que les dels homes?
Ara mateix pense que la dona està guanyant cada vegada més respecte en aquest esport, però és veritat que els homes tenen més popularitat des de sempre i les partides sempre han sigut més visitades.
10. Has escoltat alguna vegada algun comentari masclista o has vist alguna acció masclista quan estaves jugant a pilota?
Per sort, no he escoltat res i espere no escoltar-lo mai.
11. Quin tipus de públic (edat/sexe/nombre) va a les vostres partides?
Encara no he jugat però supose que amics i família de les jugadores, aleshores tant adults com xiquets i xiquetes.
12. Aquest públic es diferent al de les partides professionals?
Més o menys seria el mateix però a les professionals també hi ha sempre molta gent major i molts xics i xiques joves.
13. Quan estaves en el col·legi o en l'institut vas treballar la pilota en educació física?
Sí! Però menys del que m'agradaria.
14. Que opines de que haja trinquets on les dones no paguen entrada?

No ho sabia, jo sempre he pagat entrada, però crec que tots i totes hauríem de respectar les mateixes condicions.

15. Que faries per a que més xiques s'animaren a practicar la pilota valenciana?

Fer molta publicitat i diferents events (com ja s'està fent).

16. Que valors més per a seguir jugant a pilota:

-L'augment de l'autoestima.

-Els companys/es de club.

-Entrenaments divertits.

-Competicions atractives.

-La intensitat de l'activitat física.

-Altres.....

T'agradaria afegir algun comentari a aquesta entrevista?

Correu: neustimo@alumni.uv.es

9.2.5 Subjecte 5

HOLA SOC NEUS TIMONER MORENO, ESTUDIANT EN LA UNIVERSITAT DE VALENCIA EL GRAU EN CIENCIES DE L'ACTIVITAT FÍSICA I L'ESPORT. ESTIC FENT UN TREBALL DE FI DE GRAU AL VOLTANT DE LES DONES I LA PILOTA VALENCIANA, PER AQUEST MOTIU DEMANE LA TEUA COL·LABORACIÓ COMPLIMENTANT AQUESTA ENTREVISTA.

1. Quina edat tens? 44
2. Recordes com vares conèixer el món de la Pilota Valenciana? Si, vaig apuntar al meu fill i de ahí, vaig acabar jugant jo.
3. A quina edat vas començar a jugar a Pilota Valenciana? 41
4. Quina o quines modalitats practiques? Practique les modalitats que entrenen els xiquets a l'escola de pilota
5. Participes en competicions federades? Si, autonòmic raspall parelles i trios
6. Que és el que més t'agrada d'aquest esport? Tot en si, però sobretot la gran família que es crea
7. Entreneu sols xiques o entreneu barrejats en els xics? En el meu cas soles xiques
8. Quina és la teua motivació per a seguir jugant a aquest esport? En lleva el extres del tot el dia i coneixes a molta gent nova
9. Creus que estan igual valorades les partides de dones que les dels homes? No, encara que cada colp estan mes falta camí per recordar
10. Has escoltat alguna vegada algun comentari masculista o has vist alguna acció masculista quan estaves jugant a pilota? No
11. Quin tipus de públic (edat/sexe/nombre) va a les vostres partides? Membres del nostre club i algun home que potser s'adelanta a la partida dels homes de després
12. Aquest públic es diferent al de les partides professionals? Si totalment
13. Quan estaves en el col·legi o en l'institut vas treballar la pilota en educació física? No, soc de Girona i allí no es coneixia, la coneixia.
14. Que opines de que haja trinquets on les dones no paguen entrada? Si volem la igualtat no m'agrada de que tinguem un tracte diferent.
15. Que faries per a que més xiques s'animaren a practicar la pilota valenciana? Faria mes trobades de dones sens cap dubte.
16. Que valors més per a seguir jugant a pilota:
 - L'augment de l'autoestima.
 - Els companys/es de club.
 - Entrenaments divertits.
 - Competicions atractives.
 - La intensitat de l'activitat física.
 - Altres.....

T'agradaria afegir algun comentari a aquesta entrevista?

Correu: neustimo@alumni.uv.es

9.2.6 Subjecte 6

HOLA SOC NEUS TIMONER MORENO, ESTUDIANT EN LA UNIVERSITAT DE VALENCIA EL GRAU EN CIENCIES DE L'ACTIVITAT FÍSICA I L'ESPORT. ESTIC FENT UN TREBALL DE FI DE GRAU AL VOLTANT DE LES DONES I LA PILOTA VALENCIANA, PER AQUEST MOTIU DEMANE LA TEUA COL.LABORACIÓ COMPLIMENTANT AQUESTA ENTREVISTA.

1. Quina edat tens?
Tinc 16 anys
2. Recordes com vares conèixer el món de la Pilota Valenciana?
SI, a l'escola
3. A quina edat vas començar a jugar a Pilota Valenciana?
Als 11 anys
4. Quina o quines modalitats practiques?
Raspall i a vegades el frontó
5. Participes en competicions federades?
SI
6. Que és el que més t'agrada d'aquest esport?
El que mes m'agrada es que es un joc molt noble , caballeros i que es un joc de poble i es fa molt bona amistat amb la gent
7. Entreneu sols xiques o entreneu barrejats en els xics?
Als entrenes de tecnificacio entrenem sols xiques i als entrenes del club entrenem xics i xiques junts
8. Quina és la teua motivació per a seguir jugant a aquest esport?
Jugar per el mon femení en la pilota i poder aplegar a fer se una lliga professional de dones
9. Creus que estan igual valorades les partides de dones que les dels homes?
No estan igual de valorades ja que els xics estan més valorats va més gent a vorelos
10. Has escoltat alguna vegada algun comentari masclista o has vist alguna acció masclista quan estaves jugant a pilota?
No.
11. Quin tipus de públic (edat/sexe/nombre) va a les vostres partides?
Moltes xiquetes que estan començant a jugar ,moltes dones dels 30 a 50 anys venen a apoyarnos inclus moltes ja estan jugant a pilota i molts homes majors els agrada vindre a voremos
12. Aquest públic es diferent al de les partides professionals?
No és diferent si no que a les partides professionals va més gent a veure'ls

13. Quan estaves en el col·legi o en l'institut vas treballar la pilota en educació física?

Si, als dos llocs

14. Que opines de que haja trinquets on les dones no paguen entrada?

Jo no he conegut mai el cas de que una dona no pague per entrar a veure una partida

15. Que faries per a que més xiques s'animaren a practicar la pilota valenciana?

Que sanimaren que juguen sense por que cada vegada som més dones jugant i en molt de potencial i entre totes podem aplegar molt lluny quan més dones millor

Jo practicaria la pilota valenciana en els centres educatius per a que la coneguen i tinguen la oportunitat de apuntarse a un club.

16. Que valors més per a seguir jugant a pilota:

-L'augment de l'autoestima.

-Els companys/es de club.

-Entrenaments divertits.

-Competicions atractives.

-La intensitat de l'activitat física.

-Altres.....

Ho valore tot ja que fas el que t'agrada i sempre hi ha alguna manera de passar-ho be

T'agradaria afegir algun comentari a aquesta entrevista?

Correu: neustimo@alumni.uv.es

9.2.7 Subjecte 7

1. Quina edat tens?

Tinc 14 anys

2. Recordes com vares conèixer el món de la Pilota Valenciana?

Es practicava al meu poble.

3. A quina edat vas començar a jugar a Pilota Valenciana?

Vaig començar sobre els 9 o 10 anys

4. Quina o quines modalitats practiques?

Majoritariamente raspall, però també he practicat el fronto

5. Participes en competicions federades?

Sí

6. Que és el que més t'agrada d'aquest esport?

Que és un esport on no hi ha conflictes

7. Entreneu sols xiques o entreneu barrejats en els xics?

per problema d'horaris amb una xica pero quan podem entrenem barrejats

8. Quina és la teua motivació per a seguir jugant a aquest esport?

Com disfrute les partides i l'amistat amb l'equip

9. Creus que estan igual valorades les partides de dones que les dels homes?

No, però cada vegada més gent està fent que això es normalitze i estiga igual de valorat

10. Has escoltat alguna vegada algun comentari masculista o has vist alguna acció masculista quan estaves jugant a pilota?

Sí, fa uns anys un equip (mixt) del meu poble va guanyar una partida i al acabar l'entrenador li va dir al seu equip que era ridícula la partida ja que els havien guanyat unes xiques

11. Quin tipus de públic (edat/sexe/nombre) va a les vostres partides?

Esta bastant barrejat tant el nombre come el sexe com l'edat

12. Aquest públic es diferent al de les partides professionals?

Sols el nombre de gent

13. Quan estaves en el col·legi o en l'institut vas treballar la pilota en educació física?

Sí

14. Que opines de que haja trinquets on les dones no paguen entrada?

Opine que no es just per part dels dos sexes

15. Que faries per a que més xiques s'animaren a practicar la pilota valenciana?

Fer veure que és un esport divertit i que el sexe no te res a veure

16. Que valors més per a seguir jugant a pilota:

- L'augment de l'autoestima.
- Els companys/es de club.
- Entrenaments divertits.
- Competicions atractives.
- La intensitat de l'activitat física.
- Altres.....

T'agradaria afegir algun comentari a aquesta entrevista?

Correu: neustimo@alumni.uv.es

9.2.8 Subjecte 8

HOLA SOC NEUS TIMONER MORENO, ESTUDIANT EN LA UNIVERSITAT DE VALENCIA EL GRAU EN CIENCIES DE L'ACTIVITAT FÍSICA I L'ESPORT. ESTIC FENT UN TREBALL DE FI DE GRAU AL VOLTANT DE LES DONES I LA PILOTA VALENCIANA, PER AQUEST MOTIU DEMANE LA TEUA COL.LABORACIÓ COMPLIMENTANT AQUESTA ENTREVISTA.

1. Quina edat tens? 18
2. Recordes com vares conèixer el món de la Pilota Valenciana?
En mi pueblo hay mucha afición por lo que desde pequeñas he visto partidas de pelota entre la calle. Justamente en la calle que se juega vive mi abuela y siempre me llamaba mucho la atención cuando iba por allí y estaban jugando. Además mi padre era jugador y muchas veces iba a verlo.
3. A quina edat vas començar a jugar a Pilota Valenciana? A los 6 años
4. Quina o quines modalitats practiques? Raspall i One wall
5. Participes en competicions federades? si
6. Que és el que més t'agrada d'aquest esport?
La pelota valenciana me ha permitido conocer mucha gente, lo que más me gusta es la buena relación que puede llegar a haber con tu contrincante, incluso momentos antes del partido, ya que los dos equipos se suelen preparar las manos juntos. Y es algo que no pasa en todos los deportes.
7. Entreneu sols xiques o entreneu barrejats en els xics?
Los entrenes que nos proporciona la federación de raspall son únicamente femeninos. Por otro lado en la selección muchas veces entrenamos mezclados para adquirir más nivel. Y después cada uno en su club lo hace a su manera. En mi caso siempre he entrenado con chicos.
8. Quina és la teua motivació per a seguir jugant a aquest esport?
Como cualquier deportista tengo la motivación de ir creciendo y mejorando. Pienso que es importante ir superándose poco a poco a uno mismo, en este y en cualquier otro aspecto.
9. Creus que estan igual valorades les partides de dones que les dels homes?
No. Todo el mundo es consciente de las diferencias físicas entre ambos géneros, y entiendo que una partida masculina pueda ser más vistosa.
Aun así pienso que se podrían valorar más las partidas femeninas ya que raramente jugamos la partida principal a la hora de jugar por los trinquetes, si no que siempre somos la previa a la partida 'importante'.
10. Has escoltat alguna vegada algun comentari masclista o has vist alguna acció masclista quan estaves jugant a pilota? Sí, recuerdo un día que le dijeron a una

compañera “ Esta que se vaya a pintarse las uñas”, mientras estaba teniendo una mala partida.

11. Quin tipus de públic (edat/sexe/nombre) va a les vostres partides?
Generalmente el público está formado por hombre y mayores de 50 años. Pero cada vez vienen más mujeres y más gente joven.

12. Aquest públic es diferent al de les partides professionals? no

13. Quan estaves en el col·legi o en l'institut vas treballar la pilota en educació física? Si, posiblemente fue uno de los deportes que más trabajé en el instituto.

14. Que opines de que haja trinquets on les dones no paguen entrada?

Me parece mal. No se debería de hacer ese tipo de diferencias a la hora de pagar entrada. Haciendo eso a mi me da la sensación de que se la está discriminando ya que se supone que una mujer no va al trinquete por gusto propio, si no para ver a algún familiar o cualquier otra cosa.

Se podría pensar que es con el fin de incitar a la mujer a ir al trinquete, pero si fuera así también deberían hacerlo con los jóvenes ya que son muy pocos los jóvenes que van a ver partidas, pero con ellos sin embargo no se hace.

15. Que faries per a que més xiques s'animaren a practicar la pilota valenciana?
Impartirla en la asignatura de educación física, realizar programas para darla a conocer en los colegios. Hacer eventos para promocionarla. Todo lo que se está ya haciendo y está ayudando a que se conozca más.

16. Que valors més per a seguir jugant a pilota:

-L'augment de l'autoestima.

-Els companys/es de club.

-Entrenaments divertits.

-Competicions atractives.

-La intensitat de l'activitat física.

-Altres.....

T'agradaria afegir algun comentari a aquesta entrevista?

Correu: neustimo@alumni.uv.es

9.2.9 Subjecte 9

HOLA SOC NEUS TIMONER MORENO, ESTUDIANT EN LA UNIVERSITAT DE VALENCIA EL GRAU EN CIÈNCIES DE L'ACTIVITAT FÍSICA I L'ESPORT. ESTIC FENT UN TREBALL DE FI DE GRAU AL VOLTANT DE LES DONES I LA PILOTA VALENCIANA, PER AQUEST MOTIU DEMANE LA TEUA COL·LABORACIÓ COMPLIMENTANT AQUESTA ENTREVISTA.

1. Quina edat tens? *45 anys*
2. Recordes com vares conèixer el món de la Pilota Valenciana? *gràcies a les falles.*
3. A quina edat vas començar a jugar a Pilota Valenciana? *43 anys*
4. Quina o quines modalitats practiques? *Raspall*
5. Participes en competicions federades? *Si. Autònomic*
6. Que és el que més t'agrada d'aquest esport? *tot. Pense que és molt paregut al tennis i com jo jugue a tennis... m'agrada molt.*
7. Entreneu sols xiques o entreneu barrejats en els xics? *Només xiques*
8. Quina és la teua motivació per a seguir jugant a aquest esport? *prendre més d'aquest esport*
9. Creus que estan igual valorades les partides de dones que les dels homes? *Per a res.*
10. Has escoltat alguna vegada algun comentari masculista o has vist alguna acció masculista quan estaves jugant a pilota? *No*
11. Quin tipus de públic (edat/sexe/nombre) va a les vostres partides? *familiars i amics.*
12. Aquest públic es diferent al de les partides professionals? *Per supòst.*
13. Quan estaves en el col·legi o en l'institut vas treballar la pilota en educació física? *No*
14. Que opines de que haja trinquets on les dones no paguen entrada? *No paguen perquè no solen anar molt regularment.*
15. Que faries per a que més xiques s'animaren a practicar la pilota valenciana? *treballar més aquest esport en les escoles.*
16. Que valors més per a seguir jugant a pilota:
 - L'augment de l'autoestima.
 - Els companys/es de club. *X*
 - Entrenaments divertits. *X*
 - Competicions atractives.
 - La intensitat de l'activitat física.
 - Altres.....

T'agradaria afegir algun comentari a aquesta entrevista?

Personalment és un esport molt divertit i físicament molt complet. VA DE BO!!!! Xiques.

9.2.10 Subjecte 10

HOLA SOC NEUS TIMONER MORENO, ESTUDIANT EN LA UNIVERSITAT DE VALENCIA EL GRAU EN CIENCIES DE L'ACTIVITAT FÍSICA I L'ESPORT. ESTIC FENT UN TREBALL DE FI DE GRAU AL VOLTANT DE LES DONES I LA PILOTA VALENCIANA, PER AQUEST MOTIU DEMANE LA TEUA COL.LABORACIÓ COMPLIMENTANT AQUESTA ENTREVISTA.

1. Quina edat tens? 38
2. Recordes com vares conèixer el món de la Pilota Valenciana? Per unes amigues, mares de xiquets que jugaven.
3. A quina edat vas començar a jugar a Pilota Valenciana? 34.
4. Quina o quines modalitats practiques? Raspall.
5. Participes en competicions federades? No.

6. Que és el que més t'agrada d'aquest esport? Tot.
7. Entreneu sols xiques o entreneu barrejats en els xics? Sols xiques.
8. Quina és la teua motivació per a seguir jugant a aquest esport? Que la pilota valenciana compte amb dones.
9. Creus que estan igual valorades les partides de dones que les dels homes? No.
10. Has escoltat alguna vegada algun comentari masclista o has vist alguna acció masclista quan estaves jugant a pilota? Si.
11. Quin tipus de públic (edat/sexe/nombre) va a les vostres partides? Familiars (marit, fills/ filles, pares, mares) i amics.
12. Aquest públic es diferent al de les partides professionals? Si.
13. Quan estaves en el col·legi o en l'institut vas treballar la pilota en educació física? No, era inconcebible que una dona jugara a pilota valenciana.
14. Que opines de que haja trinquets on les dones no paguen entrada? Si volem igualtat, ha de ser en tot.
15. Que faries per a que més xiques s'animaren a practicar la pilota valenciana? Fer jornades obertes.
16. Que valors més per a seguir jugant a pilota:
 - L'augment de l'autoestima.
 - Els companys/es de club.
 - Entrenaments divertits. X
 - Competicions atractives.
 - La intensitat de l'activitat física.
 - Altres.....

T'agradaria afegir algun comentari a aquesta entrevista?

Correu: neustimo@alumni.uv.es

9.2.11 Subjecte 11

HOLA SOC NEUS TIMONER MORENO, ESTUDIANT EN LA UNIVERSITAT DE VALENCIA EL GRAU EN CIENCIES DE L'ACTIVITAT FÍSICA I L'ESPORT. ESTIC FENT UN TREBALL DE FI DE GRAU ALVOLTANT DE LES DONES I LA PILOTA VALENCIANA, PER AQUEST MOTIU DEMANE LA TEUA COL.LABORACIÓ COMPLIMENTANT AQUESTA ENTREVISTA.

1. Quina edat tens?

18 anys.

2. Recordes com vares conèixer el món de la Pilota Valenciana?

Sí, per una exhibició que va fer Waldo en la meua escola.

3. A quina edat vas començar a jugar a Pilota Valenciana?

Als 9 anys

4. Quina o quines modalitats practiques?

Raspall i alguna vegada frontó

5. Participes en competicions federades?

Sí

6. Que és el que més t'agrada d'aquest esport?

M'agrada tot, des de que ho vaig veure la primera vegada em vaig enamorar d'ell.

7. Entreneu sols xiques o entreneu barrejats en els xics?

Únicament xiques.

8. Quina és la teua motivació per a seguir jugant a aquest esport?

L'amor que li tinc al deport i per el meu avi, ja que anava amb ell a vore els partits.

9. Creus que estan igual valorades les partides de dones que les dels homes?

No, es segueix valorant més una partida amistosa d'homes que una partida de competició de dones.

10. Has escoltat alguna vegada algun comentari masclista o has vist alguna acció masclista

quan estaves jugant a pilota?

No

11. Quin tipus de públic (edat/sexe/nombre) va a les vostres partides?

No ve molta gent, pera la poca que ve es molt varida. Venen homes de 20 a 90 anys

dones enentre 30 i 80 anys

12. Aquest públic es diferent al de les partides professionals?

Sí, no crec que apostaren diners per una partida femenina.

13. Quan estaves en el col·legi o en l'institut vas treballar la pilota en educació física?

En l'institut sí, en segon de la ESO

14. Que opines de que haja trinquets on les dones no paguen entrada?

Si ho fan per a fomentar la pilota entre les dones bé, però també crec que si es un lloc

on van moltes dones es deuria de cobrar l'entrada

15. Que faries per a que més xiques s'animaren a practicar la pilota valenciana?

Fer més visites per els col·legis per a fomentar-la des de que son menudes.

16. Que valores més per a seguir jugant a pilota:

-L'augment de l'autoestima.

-Els companys/es de club.

-Entrenaments divertits.

-Competicions atractives.

-La intensitat de l'activitat física.

-Altres.....

T'agradaria afegir algun comentari a aquesta entrevista?

Correu: neustimo@alumni.uv.es

9.2.12 Subjecte 12

HOLA SOC NEUS TIMONER MORENO, ESTUDIANT EN LA UNIVERSITAT DE VALENCIA EL GRAU EN CIENCIES DE L'ACTIVITAT FÍSICA I L'ESPORT. ESTIC FENT UN TREBALL DE FI DE GRAU AL VOLTANT DE LES DONES I LA PILOTA VALENCIANA, PER AQUEST MOTIU DEMANE LA TEUA COL.LABORACIÓ COMPLIMENTANT AQUESTA ENTREVISTA.

1. Quina edat tens? 25
2. Recordes com vares conèixer el món de la Pilota Valenciana? A l'institut vam fer una excursió al trinquet i vam jugar. Però on realment el vaig conèixer va ser al Cicle Superior d'Activitat Física i l'Esport.
3. A quina edat vas començar a jugar a Pilota Valenciana? Als 19 anys, però m'ho vaig deixar perquè sols érem dos xiques i sols entrenàvem un dia a la setmana. Per tant, notava que no millorava. I ara estic, tornant-me a agafar.
4. Quina o quines modalitats practiques? Raspall
5. Participes en competicions federades? No
6. Que és el que més t'agrada d'aquest esport? Que és molt divertit i sobretot molt noble.
7. Entreneu sols xiques o entreneu barrejats en els xics? Quan entrenàvem la meua companya i jo ho fèiem amb els xiquets del club.
8. Quina és la teua motivació per a seguir jugant a aquest esport? M'agradaria participar en alguna competició.
9. Creus que estan igual valorades les partides de dones que les dels homes? Evidentment que no, per a molts homes la dona no dona tant d'espectacle com els homes. Igual pensen que no som suficientment fortes, o que no tenim tanta perfecció a l'hora de colpejar la pilota.
10. Has escoltat alguna vegada algun comentari masculista o has vist alguna acció masculista quan estaves jugant a pilota? No, en canvi, en altres esports com el futbol si.
11. Quin tipus de públic (edat/sexe/nombre) va a les vostres partides? Amics i família. Poc públic.
12. Aquest públic es diferent al de les partides professionals? Si. A les partides professionals solen anar homes entre 30-50 anys i homes majors. I poques dones. Si van es per a acompanyar, no per que li agrade l'esport.

13. Quan estaves en el col·legi o en l'institut vas treballar la pilota en educació física? Al col·legi no. A l'institut, en l'excursió al trinquet. I per sort, vaig cursar el TAFAD i ahí es on vaig conèixer profundament aquest esport.
14. Que opines de que haja trinquets on les dones no paguen entrada? No se si es perquè pensen que si va una dona es per a acompanyar i no li interessa la partida (com he dit abans) o perquè volen fomentar que la dona vaja a veure partides i s'interesse per aquest esport. Per mi, hauríem de pagar igual.
15. Que faries per a que més xiques s'animaren a practicar la pilota valenciana? Realitzar esdeveniments als pobles. Però al carrer. I sobretot, fomentar la pràctica d'aquest esport des de l'etapa escolar.

16. Que valors més per a seguir jugant a pilota:

- L'augment de l'autoestima.
- Els companys/es de club.
- Entrenaments divertits.
- Competicions atractives.
- La intensitat de l'activitat física.
- Altres.....

T'agradaria afegir algun comentari a aquesta entrevista?

Correu: neustimo@alumni.uv.es

9.2.13 Subjecte 13

HOLA SOC NEUS TIMONER MORENO, ESTUDIANT EN LA UNIVERSITAT DE VALENCIA EL GRAU EN CIENCIES DE L'ACTIVITAT FÍSICA I L'ESPORT. ESTIC FENT UN TREBALL DE FI DE GRAU AL VOLTANT DE LES DONES I LA PILOTA VALENCIANA, PER AQUEST MOTIU DEMANE LA TEUA COL.LABORACIÓ COMPLIMENTANT AQUESTA ENTREVISTA.

1. Quina edat tens? 31
2. Recordes com vares conèixer el món de la Pilota Valenciana? A través de una amiga.
3. A quina edat vas començar a jugar a Pilota Valenciana? 30
4. Quina o quines modalitats practiques? Raspall
5. Participes en competicions federades? No
6. Que és el que més t'agrada d'aquest esport? El respecte i la noblesa i a la mateixa hora la rivalitat.
7. Entreneu sols xiques o entreneu barrejats en els xics? Ara només xiques, però abans ho fèiem amb xiquets perquè érem poques dones.
8. Quina és la teua motivació per a seguir jugant a aquest esport? Competir algun dia, però bàsicament seguir jugant perquè em fa sentir molt be.
9. Creus que estan igual valorades les partides de dones que les dels homes? No, les partides de dones no interessen igual. Ningú apostaria diners per una dona.
10. Has escoltat alguna vegada algun comentari masclista o has vist alguna acció masclista quan estaves jugant a pilota? No. Però quan una dona o xica "li pega" be i fort a la pilota, es sorprenen molt.
11. Quin tipus de públic (edat/sexe/nombre) va a les vostres partides? Familiars i amics.
12. Aquest públic es diferent al de les partides professionals? Si. A les partides professionals van sobretot homes adults i adults majors, que entenen molt de pilota i coneixen tots els jugadors.
13. Quan estaves en el col·legi o en l'institut vas treballar la pilota en educació física? No.
14. Que opines de que haja trinquets on les dones no paguen entrada? Deuriem de pagar el mateix, perquè dona a entendre que anem per obligació i que no ens agrada.

15. Que faries per a que més xiques s'animaren a practicar la pilota valenciana?
Difondre a les xarxes socials, televisió i radio, fer esdeveniments als pobles. I practicar a l'escola.

16. Que valors més per a seguir jugant a pilota:

- L'augment de l'autoestima.
- Els companys/es de club.
- Entrenaments divertits.
- Competicions atractives.
- La intensitat de l'activitat física.
- Altres.....

T'agradaria afegir algun comentari a aquesta entrevista?

Correu: neustimo@alumni.uv.es

9.2.14 Subjecte 14

HOLA SOC NEUS TIMONER MORENO, ESTUDIANT EN LA UNIVERSITAT DE VALENCIA EL GRAU EN CIENCIES DE L'ACTIVITAT FÍSICA I L'ESPORT. ESTIC FENT UN TREBALL DE FI DE GRAU AL VOLTANT DE LES DONES I LA PILOTA VALENCIANA, PER AQUEST MOTIU DEMANE LA TEUA COL.LABORACIÓ COMPLIMENTANT AQUESTA ENTREVISTA.

1. Quina edat tens? 21
2. Recordes com vares conèixer el món de la Pilota Valenciana? A l'institut
3. A quina edat vas començar a jugar a Pilota Valenciana? 17
4. Quina o quines modalitats practiques? Raspall
5. Participes en competicions federades? si
6. Que és el que més t'agrada d'aquest esport? Es molt divertit, noble i sobretot que te molta continuïtat, has d'estar en tot moment pendent de la pilota.
7. Entreneu sols xiques o entreneu barrejats en els xics? Nomes xiques.
8. Quina és la teua motivació per a seguir jugant a aquest esport? M'agradaria guanyar alguna competició important.
9. Creus que estan igual valorades les partides de dones que les dels homes? No. Per desgracia, la dona esta infravalorada dins del trinquet en comparació amb els homes. Pense que hi ha xiques molt bones i no estan valorades com es mereixen.
10. Has escoltat alguna vegada algun comentari masculista o has vist alguna acció masculista quan estaves jugant a pilota? Si, d'homes majors sobretot. També comentaris com: "se te faran les mans com les de un home".
11. Quin tipus de públic (edat/sexe/nombre) va a les vostres partides? En gran majoria la família i els amics, gent jove.
12. Aquest públic es diferent al de les partides professionals? Si, a les partides professionals va més gent de la tercera edat.
13. Quan estaves en el col·legi o en l'institut vas treballar la pilota en educació física? Si, a l'institut.
14. Que opines de que haja trinquets on les dones no paguen entrada? Mal. Si volem la igualtat s'han de fer igual per a uns que per a altres.

15. Que faries per a que més xiques s'animaren a practicar la pilota valenciana?
Fomentar la pràctica des de l'escola. I més publicitat a les reds socials, televisió i radio.

16. Que valors més per a seguir jugant a pilota:

- L'augment de l'autoestima.
- Els companys/es de club.
- Entrenaments divertits.
- Competicions atractives.
- La intensitat de l'activitat física.
- Altres.....

TOT

T'agradaria afegir algun comentari a aquesta entrevista?

Correu: neustimo@alumni.uv.es

9.2.15 Subjecte 15

HOLA SOC NEUS TIMONER MORENO, ESTUDIANT EN LA UNIVERSITAT DE VALENCIA EL GRAU EN CIENCIES DE L'ACTIVITAT FÍSICA I L'ESPORT. ESTIC FENT UN TREBALL DE FI DE GRAU AL VOLTANT DE LES DONES I LA PILOTA VALENCIANA, PER AQUEST MOTIU DEMANE LA TEUA COL.LABORACIÓ COMPLIMENTANT AQUESTA ENTREVISTA.

1. Quina edat tens? 26 anys
2. Recordes com vares conèixer el món de la Pilota Valenciana? Si, desde ben menudeta hem anat junt a altres membres de la comissió fallera a veure els campionats de pilota valenciana
3. A quina edat vas començar a jugar a Pilota Valenciana? 23 anys
4. Quina o quines modalitats practiques? raspall
5. Participes en competicions federades? no
6. Que és el que més t'agrada d'aquest esport? Es un esport molt dinàmic
7. Entreneu sols xiques o entreneu barrejats en els xics? Sols entrenem xiques
8. Quina és la teua motivació per a seguir jugant a aquest esport? Aprendre dia a dia i algun dia arribar a jugar competicions federades
9. Creus que estan igual valorades les partides de dones que les dels homes? No, es una realitat, les partides d'homes estan molt més valorades que les de dones.
10. Has escoltat alguna vegada algun comentari masculista o has vist alguna acció masculista quan estaves jugant a pilota? No en cap ocasió
11. Quin tipus de públic (edat/sexe/nombre) va a les vostres partides? De 6 a 35 anys, masculí i femení, unes 25 persones
12. Aquest públic es diferent al de les partides professionals? Almenys els que han vingut a veure les partides en les que jo he participat, si
13. Quan estaves en el col·legi o en l'institut vas treballar la pilota en educació física? Si al institut
14. Que opines de que haja trinquets on les dones no paguen entrada? Tal vegada ho fagen per a captar la presencia de dones i donar- a conèixer l'esport. Encara que tots dos deurien pagar el mateix
15. Que faries per a que més xiques s'animaren a practicar la pilota valenciana?

Promocionar l'esport a centres educatius de primària i secundària

16. Que valors més per a seguir jugant a pilota:

-L'augment de l'autoestima.

-Els companys/es de club.

-Entrenaments divertits.

-Competicions atractives.

-La intensitat de l'activitat física.

-Altres.....

T'agradaria afegir algun comentari a aquesta entrevista? Molt bona entrevista!

Correu: neustimo@alumni.uv.es

9.3 Annex III: Autoritzacions

9.3.1 Autorització de X6

Autorització per a entrevistar i registrar les dades en menors d'edat.

El Sr./Sra Raquel Quiles Vardo, amb DNI o Passaport nùm. 21807181-E pare/mare o tutor/a legal de la jugadora Erika Reis Quiles, dona el seu consentiment a Neus Timoner Moreno, estudiant de la Universitat de València, del Grau de Ciències de l'Activitat Física i l'Esport, per a realitzar una entrevista sobre la Pilota Valenciana, la qual, s'enviarà al correu electrònic personal.

Serà única i exclusivament per a l'àmbit educatiu, en concret per a l'elaboració del Treball de Fi de Grau, el qual, recull informació sobre la dona en la Pilota Valenciana.

Les dades registrades poden utilitzar-se per a les següents finalitats:

- Per a l'elaboració del TFG.
- Per a l'exposició o la defensa del TFG.
- Serà única i exclusivament per a fins acadèmics derivats de l'elaboració del Treball de Fi de Grau, el qual, recull informació sobre la dona en la Pilota Valenciana.

Nom del pare/mare o tutor/a legal

Raquel Quiles Vardo

Signatura:

En, Aliso, el 2 de Abril de 2019

9.3.1 Autorització de X2

Autorització per a entrevistar i registrar les dades en menors d'edat.

El Sr./Sra M. Jose JUAN LUCH, amb DNI o Passaport núm. 916611617 pare/mare o tutor/a legal de la jugadora PAULA RIPOLL JUAN, dona el seu consentiment a Neus Timoner Moreno, estudiant de la Universitat de València, del Grau de Ciències de l'Activitat Física i l'Esport, per a realitzar una entrevista sobre la Pilota Valenciana, la qual, s'enviarà al correu electrònic personal.

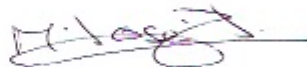
Serà única i exclusivament per a l'àmbit educatiu, en concret per a l'elaboració del Treball de Fi de Grau, el qual, recull informació sobre la dona en la Pilota Valenciana.

Les dades registrades poden utilitzar-se per a les següents finalitats:

- Per a l'elaboració del TFG.
- Per a l'exposició o la defensa del TFG.
- Serà única i exclusivament per a fins acadèmics derivats de l'elaboració del Treball de Fi de Grau, el qual, recull informació sobre la dona en la Pilota Valenciana.

Nom del pare/mare o tutor/a legal

Signatura:

En, Alacant, el 22 de març de 2019

9.3.1 Autorització de X7

Autorització per a entrevistar i registrar les dades en menors d'edat.

El Sr./Sra. Verónica Guerrero, amb DNI o Passaport n.º 432922684, pare/mare o tutor/a legal de la jugadora Anika Benavent, dona el seu consentiment a Neus Timoner Moreno, estudiant de la Universitat de València, del Grau de Ciències de l'Activitat Física i l'Esport, per a realitzar una entrevista sobre la Pilota Valenciana, la qual, s'enviarà al correu electrònic personal.

Serà única i exclusivament per a l'àmbit educatiu, en concret per a l'elaboració del Treball de Fi de Grau, el qual, recull informació sobre la dona en la Pilota Valenciana.

Les dades registrades poden utilitzar-se per a les següents finalitats:

- Per a l'elaboració del TFG.
- Per a l'exposició o la defensa del TFG.

Nom del pare/mare o tutor/a legal

Verónica Guerrero

Signatura

En _____, el _____ de _____ de 2019